Új Hajtás

A KÁRPÁTALJAI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ LAPJA

2002. VII. évfolyam, 5. szám

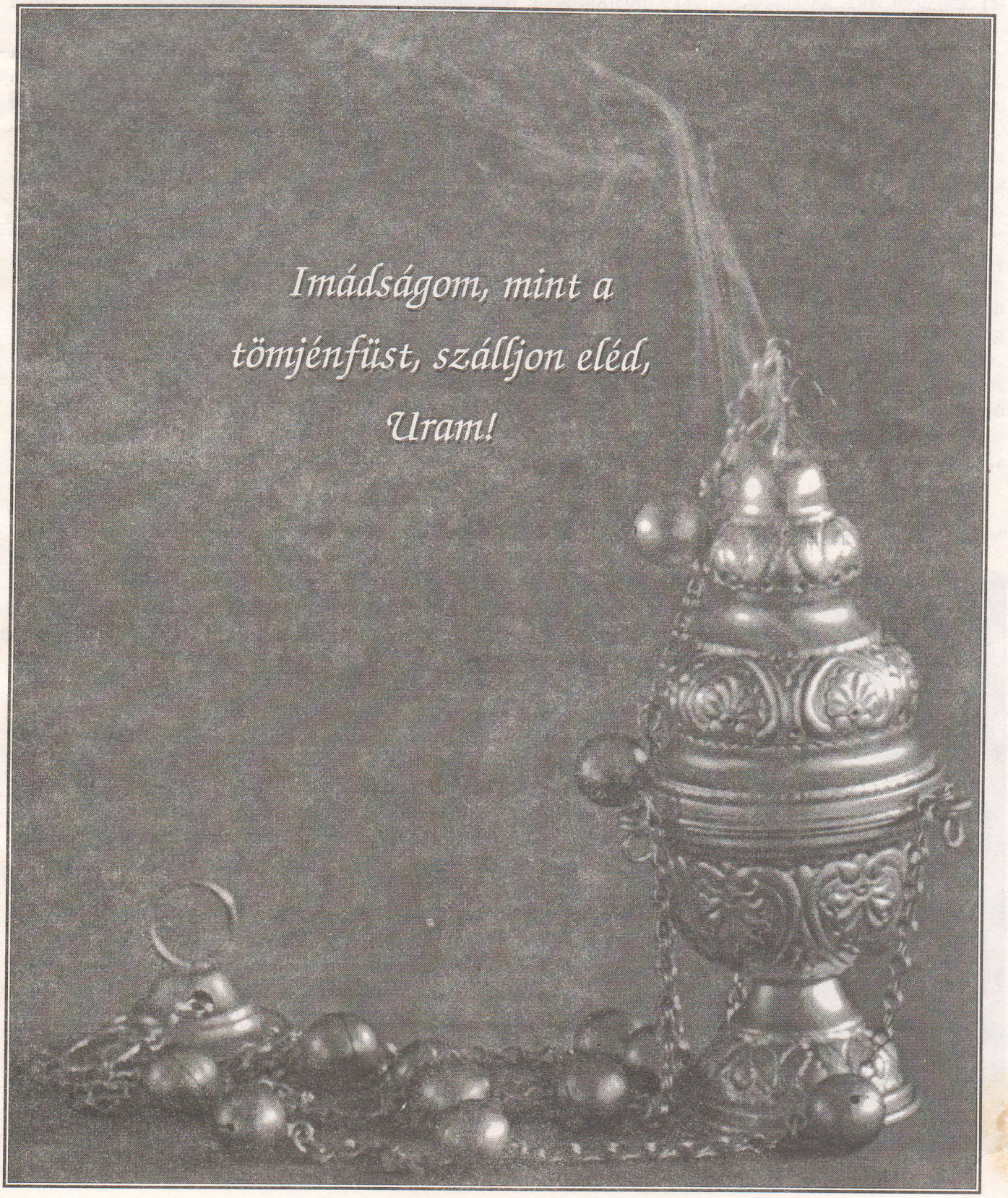

A TARTALOMBÓL:

Alakulni és alakítani küldetésben . . . . . .2-3. old.
Imaoldal . . . . . .4. old.
Hétköznapi hűségben . . .5. old.
Kórustalálkozó az Egri Bazilikában . . . . . .6-7. old.
„Ti vagytok a Föld sója..."8-9. old.
Életige. 2002. július . . . .10. old.
Élménybeszámoló a budapesti nyereményutazásról . . . .11. old.
Hírek . . . . . .12-13. old.
Közlemény . . . . . .14. old.
Egy mozaik a koncert hátteréből . . . . . .15. old.
Törd meg kenyeredet az éhezőkkel . . . . . .16-17. old.
Témák a gyereknevelés művészetéről. 2. . . . . .18. old.
Ne ítéljetek! . . . . . .19. old.
Giotto III. . . . . .20-21. old.
Mese . . . . . .22. old.
Keresztrejtvény . . . . . .23. old.
Humor, bibliai vetélkedő 24. old.

Új Hajtás

A Kárpátaljai Római Katolikus Egyház lapja

Szerkesztőbizottság:
Majnek Antal (elnök), Cserbánics Adrienn, Megyesi László (főszerkesztő), Németh Imre ofm., Pápai Zsuzsanna, Popovicsné Palojtay Márta, Riskó Marianna (szerkesztők).

Tördelőszerkesztő:
Popovics Pál

Olvasószerkesztő:
Barkáts Alice

A szerkesztőség címe:
89600. Munkács, Munkácsy M. u. 19.

Engedélyszám:
3T 199

Készült:
a Grafika nyomdájában, Ungváron

Alakulni és alakítani küldetésben

A Kárpátaljai Egyházmegye nagy ünnepe, hogy Szent Péter és Pál ünnepén két papot és két diakónust szentel Majnek Antal megyéspüspök atya. A püspöki kézrátétel és a Szentlélek segítségül hívása által az apostolok szolgálata folytatódik a hívek szolgálatára, Jézus szeretetéből. „Szeretsz engem?" – kérdezte Jézus Péter apostoltól. A kérdező Jézus szeretete mögött a keresztre feszítés felülmúlhatatlan ténye áll ellenségeiért, a bűnösökért. A bűneit sirató Péter pár hete kapta meg a megbocsátást a feltámadt Jézustól személyesen. Péter számára tehát a szeretet nem puszta szó, hanem Jézus halálának és feltámadásának közvetlen, alig pár napos tapasztalata. Ebből adódik Péter válasza: „Igen, Uram, Te tudod, hogy szeretlek." (Jn 21, 15k)

Péter olyan új szeretetet kapott, amely egészen átértékeli addigi életét. Egész további életét ennek a szeretetnek áldozza föl, mégpedig örömmel. Már megtalálta a kincset. Krisztusban.

Másként forrott ki Tamás apostol, másként János, Pál... Mind evangelizál. Hisznek, s emiatt az új szeretet miatt másként tesznek. Tetteik a hitben előretekintve ködben való lépdelésnek tűnnek, apostolkodásuk összessége mégis kirajzolja az Újszövetség egyházának útját.

Első lépésben a 12 apostol ezt kapja: „A pogányokhoz ne menjetek, és a szamaritánusok városaiba be ne térjetek!" (Mt 10, 5) A zsidó nép közösségét és testét felvevő Krisztus elkötelezte magát, hogy hűtlenkedő, kiválasztott népét egybegyűjti. Az apostoloktól is ezt kéri. Csodálatos isteni szeretet ez, amely a bűnök sokasága ellenére is hűséges marad népéhez. Jézus lépésről lépésre tanít meg minket minden népfajt és nemzetet szolgálni, felvállalni, mint ő maga megtestesülésével és első küldésével. A hivatás kialakulása után a pap is ilyen szemmel nézi sajátjait és azokat, akikhez küldi püspöke. Így egyetemessé válik a küldés második lépésben: „Menjetek, tegyetek tanítványommá minden népet..." (Mt 28, 19)

Jézus imáiban, virrasztásaiban állandóan az Atyában él. Nem tud másként létezni közöttük. A paptól is ezt a szentet, mindenkinek szólót kívánják, amiből több lesz, mint önmaga. Gyarló emberi volta ellenére kell tanúságot tennie a papnak az Atya jelenlétéről, a Fiú kereszthalált haló szeretetéről, a Szentlélek egybegyűjtő kegyelméről. Ilyen szempontból a cölibátus nem veszteség, hanem egyetemesre kinyíló szabadság. Mint ahogyan egy hűséges házas tanúságot tesz társának szeretetéről, s ez szabadság mindkettőjüknek. Béke. Jelenlét. A közösség öröme.

Várunk Benneteket, fiatal tanúságtevők! Várjuk a bennetek működő titkot, melyet Jézus a hívekért ajándékozott nektek. Beszéljetek Jézusról azzal az „elfogultsággal", amely nem tárgyat tanít, hanem azt, Akit ti is követettek, mert érdemesnek tartottátok. Mert ti is válaszoltátok, mint Péter: „Igen, Uram, Te tudod, hogy szeretlek."

Jézus szeretete édes a számunkra. A kereszt édesség, mert szeretve vagyunk Jézusban, ha Ő szenved is értünk. Megbocsát helyettünk, kiengesztel. Nagypéntek és Nagyszombat csöndjében a halott Krisztussal eleresztení mindent, ami hazug, és odaadni minden képességünket Jé-

zusnak azokért, akikért kéri. Így az imádás édessége szeretetből a szolgálat keresztjévé válik. „Nem akarok mással dicsekedni, mint a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjével, aki által a világ meg van feszítve számomra, s én a világ számára... az új teremtmény számít." (Gal 6, 14)

Az új teremtmény, az új közösség az egyház tavaszát jelenti. Bár sok a bűn, sok a statisztika szerinti aggasztó helyzet, Isten kegyelme továbbra is változatlanul fiatal, tavaszias. Ezért annak, aki a kegyelmet elfogadja, tavaszias benyomása van Istenről. Az összes megtérő erről a felfedezésről, megújulásról tanúskodik. Az egyház a tavaszt hordozza, mert a feltámadás – tavasz. Jézushoz csatlakozni és egymással a hit cselekedeteiben munkálkodni a kegyelem törvényszerűségeinek vállalása, nem a halálé. Legföljebb az önzés haláláé, de megújulás, béke, öröm, szeretet... (Gal 5, 22)

A hívek hivatása és a papé hasonló egymáshoz, és kiegészíti egymást. A papi szolgálat tanúságtételei által a hívek megerősödnek abban, hogy saját helyüket Isten szemével nézzék, megújuljanak és tanúságot tegyenek. Varga László atya így ír erről: „Akit szíven talál az Evangélium, a Jézus Krisztussal való találkozás, az megtér. Aki megtér, annak egész lényét megragadja az örömhír, az átalakul, az képtelen hallgatni arról, amit talált és hallott. Ha a keresztények hallgatnak az Evangéliumról, Jézusról, akkor az nem jelenti, hogy Jézus Krisztus örömhíre, hanem más (a politikai, gazdasági válság, a piac, a divat, a bűn) ragadta meg a szívüket, az, amiről oly szívesen és oly sokat beszélnek.

„A világnak és a megkeresztelt, de meg nem tért keresztények tömegeinek joguk van megismerni az Isten szeretetéről szóló örömhírt, az Evangéliumot... Nekünk pedig kötelességünk és jogunk evangelizálni – olvassuk a katolikusok törvénykönyvében. C. I. C. 211. K. –, mert ha nem tesszük, a kövek fognak kiáltani helyettünk.

E kötelesség alól hosszú időkön át fölmentettük a világi híveket és gyakran magunkat is, mondván, hogy mi nem vagyunk szektások, akik térítenek, tagokat toboroznak. Lelkiismeret-vizsgálatot kell tartanunk. Mint pap, alig találkoztam olyan katolikus kereszténnyel, aki a mulasztás bűnével vádolná magát, mert nem evangelizált, nem tett tanúságot bátran szóval, tettel és jelekkel Jézus Krisztusról.

Vannak, aki készek lelkiismeret-vizsgálatot tartva változni és változtatni, mert szívükig hatol a világ sebzettsége, és megérinti őket az igazságra éhezők, szomjazók önpusztítása, mivel nem jutott el hozzájuk az élet evangéliuma. Vannak, akiknek új, hogy még a keresztények is álvallások újkori piacán örömhírutánzatokat vásárolnak, drágán, önjelölt messiások kínálatából, besétálva ezzel a hazugság fejedelmének csapdájába. Vannak, aki felismerték, hogy keresztségükből fakadóan hivatásuk Jézus Krisztust vinni az emberekhez, megfertőződni a jó hírtől, szeretnék depressziós, örömtelen híveinket és világunkat örömhírre áthangolni. Akiket betöltött az élet Igéje, és a szívük serlege túlcsordul."

Egy új miséért érdemes egy pár cipőt elkoptatni.

Mészáros Domonkos OP

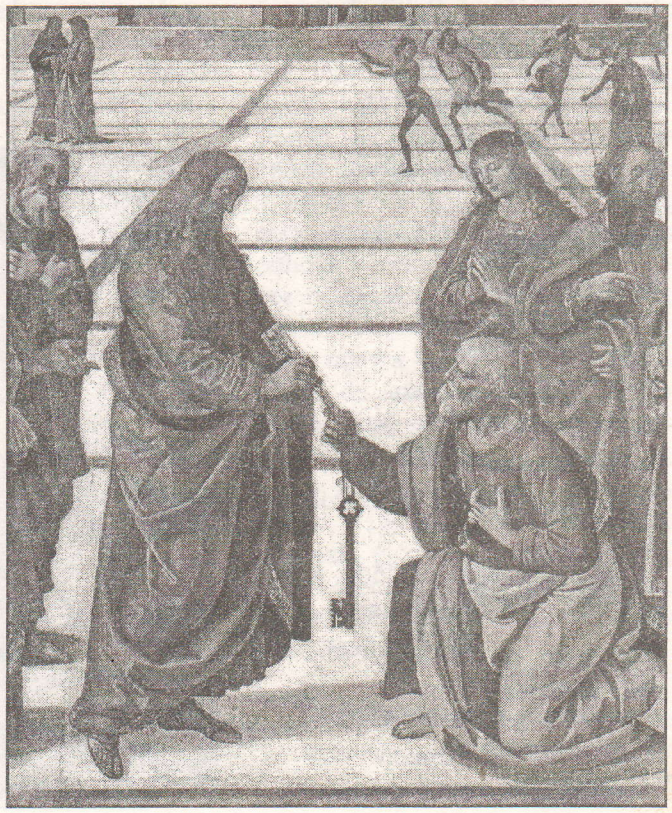

A hit szelleme csendes, nem követelődző; önátadó és önfeláldozó... Egyúttal a türelem szelleme, az el nem fáradás, a fel nem adás, a kitartás szelleme... Ha igazi hitünk van, akkor mindenkor felemeljük fejünket, és a nagy vállalkozás változatos játékáról sohasem mondunk le: mindent újból kezdeni, még akkor is, ha azt éreznénk, hogy értelmetlen a továbbhaladás.

B. Welte

Tompa László

Ne félj!

Ne félj! Ha bedőlt bánya éje
Béklyóz is élve, – mégse félj!
Lehet, hogy hamar közelére
Eszmélsz a kéznek,
Mely szabadulást hoz, s elér!

Tudd meg, hogy nincs örökös éjjel –
S nincs pálma nélkül sivatag!
Sorsod is bántást, bajt elégel,
S feloldja zúzott,
Szállni adatott szárnyadat.

S ha nem? Úgyis szebb. Nem remegve...
/hadd inogjon folyvást a nád!/
Gyötrelemtűzben, bajkohóban
A kín fejedre
Kovácsol fényes koronát!

Kyrie eleison!
Irgalmazz, Uram,
a mi korunknak,
éjszakáinknak,
ürességünknek,
hátunkon hurcolt
terheinknek,
kuszált világunknak!
Christe eleison!
Légy irgalmas, Krisztus,
gyöngeségeinkhez,
gyér szókincsünkhöz,
mert hiányzik belőlünk
a derű, tele vagyunk
szorongásokkal,
hideg szívünk rideg,
egykedvűen közönyös.
Kyrie eleison!
Uram irgalmazz,
míg a fejlődés
útján járunk,
míg növekszik ismeretünk,
tudományunk,
míg fejlődik művészetünk,
míg két kézzel fogjuk meg
feladatainkat,
míg formálódik
jámborságunk,
mindaddig, míg őszintén
előre törekszünk.

Krisztus lelke, kifogyhatatlan
gazdagságod által
szentelj meg engem!
Krisztus teste, önfeláldozó
szenvedésed által üdvözíts engem!
Krisztus vére, szívednek rám áradó
melege által ihless meg engem!
Krisztus kínszenvedése,
azzal az erővel, amellyel kínjaidat
elviseled, erősíts meg engem!
Ó, édes Jézus – mert te oly
végtelenül jó vagy –,
hallgass meg engem!
Sebeid mélyén – mert az a biztos
menedék nekem –, rejts el engem!
Ne engedd – mert az örök
boldogtalanság lenne –,
hogy tőled elszakadjak!
Gonosz ellenségtől – mert
másképpen legyőznek – oltalmazz
meg engem!
Halálom óráján, amikor szívem
remeg a félelemtől, hívj el engem!
S mert kezdettől fogva szerettél,
juttass magadhoz engem,
hogy szentjeiddel dicsérjelek
téged, Uramat, Istenemet,
mindörökkön örökké! Amen.

P. Lippert

Hétköznapi hűségben

Bár már jó ideje elmúlt a hivatások világnapja, én még mindig fontosnak tartom, hogy beszéljünk róla. A hivatás szó hallatára legtöbbünknek a papi, illetve a szerzetesi hivatás jut eszébe elsősorban. Pedig ez a fogalom sokkal tágabb értelmű és sokrétű. Sajnos, ritkán találkozunk olyan személyekkel, akik például a házastársi hivatásukról tesznek tanúságot. Miért? Igazából nem tudom. Pedig úgy érzem, a mai fiataloknak, nekünk, e téren nagy szükségünk van példaképekre.

Megijeszt minket a válások nagy száma, kételyeket ébreszt bennünk a civakodó házastársak, szülők látványa, elbizonytalanít minket a médián keresztül belénk áramló világ. Sajnos, agymosást kaptunk a szappanoperáktól és a hollywoodi történetektől, amelyek a „szabadság" illúzióját igyekeznek sugallni. Vágyunk a boldogságra, de „szabadságunk" korlátozásától, a másik emberért való áldozatok hozásától, a lemondásoktól való félelem fájdalmas előíze kicsit mintha megbénítana minket.

Példaképekre van tehát szükségünk, olyan emberekre, akik a házastársi hűségről tesznek tanúbizonyságot, akik arra tanítanak minket, hogy a házasságban élő keresztények nem megfogyatkoznak, hanem egymást gazdagíthatják, nem a személyiségüket, vágyaikat és szabadságukat adják fel, hanem kiteljesedhetnek, és egymást gazdagítva gazdagodhatnak. Lehetséges-e ez? És mi segít ebben a házastársaknak?

Munkatársunk Szolánszky Irént, az ungvári egyházközség egyik hívét megkérdezve próbál választ adni ezekre a kérdésekre.

Neo

– Hogyan éli meg házastársi hivatását a mindennapokban?

– Megtérésem után életem teljesen megváltozott. Az Úr nevel minket. A nehézségek, melyek az életemben adódtak, sok mindenre megtanítottak: türelemre, arra, hogy el tudjam fogadni ezeket a nehézségeket, hogy soha ne mondjak nemet a megpróbáltatások idején. Meg kell ismernünk Istent, hogy meg tudjunk egymásnak bocsátani. Ha valamikor elő is fordulnak összeszólalkozások, azonnal ki tudjunk engesztelődni egymással, mert akkor az Úr is megbocsát nekünk. Teljesen az Úr igazságát kell keresnünk. Most már könnyebben átvészeljük a konfliktusokat. Fontos, hogy tudjak hallgatni. Észrevettem azt, hogy amikor nem vágtam vissza, amikor tudtam nyelni egyet és hallgatni, ez egy idő után a férjemet is megváltoztatta. Ennek nagy átalakító ereje van. Mindennap felajánlom magam az Úrnak, elfogadom tőle és felvállalom a próbatételeket, de ehhez az elfogadáshoz kérem az Ő segítségét. Örömmel tapasztalom magamban a szeretetet mások iránt. Próbálok a mindennapokban jó példát adni. A gyermekeimet is elsősorban példaadással nevelem és csak azután szavakkal.

– Milyen változásokat hozott az életükbe az, hogy gyermekeik születtek?

– Ez mindig azzal jár, hogy megnő a felelősség. Vasárnaponként reggel 4 órakor már főztem az ebédet, hogy a gyerekekkel el tudjak menni a 9 órai misére. Ha a mise előtt elkészítettem a levest, akkor mise után a férjem segítségével elvégeztük azt, amit reggel még nem érkeztünk, ebben a gyerekek is segítettek. Mikor az ünnepek alkalmával együtt van az egész család, nagy boldogság mindnyájunk számára.

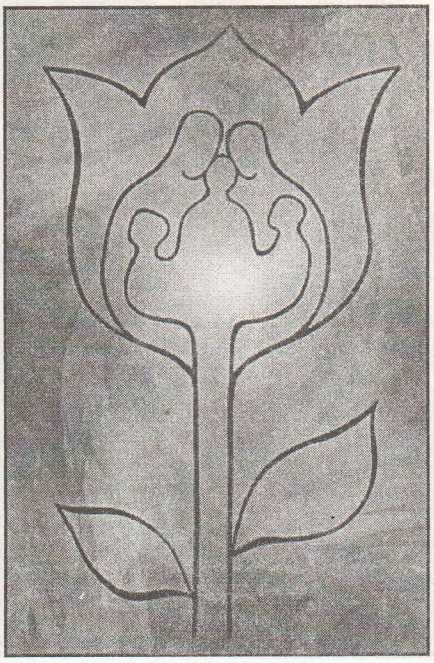

– Ön szerint miért jobb, ha a szülők több gyereket vállalnak?

Ha csak egy gyerek van a családban, egyedül érzi magát a világban, hiányolja a testvéri szeretetet.

Jézus az apostolait a világba küldte – meg kell élnünk a feladatainkat a világban.

A nagyobb gyerekek segítik a kicsiket a tanulásban, magukra vállalnak olyan otthoni feladatokat, amelyeket ők is el tudnak végezni: főzést, sütést, kerti munkákat. Ezzel sokat segítenek a férjemnek és nekem. A férjemnek és a gyerekeimnek köszönhetem, hogy dolgozhatom. Sok terhet levesznek a vállamról.

– Mondjon néhány szót erről a munkáról!

– Az egyházban végzett bármilyen munka örömet jelent számomra, mert örömmel szolgálok. Most az ungvári plébánia konyháján végzek munkát. Ha máshol lenne szükség rám, ugyanolyan odaadással teljesíteném. Ünnepekkor is úgy adódott, hogy itt kellett lennem a konyhán, de az Úr nyugalma van bennem, és Ő mindig gondoskodik rólunk. A gyerekek az otthoni munka oroszlánrészét elvégezték, és minden idejében elkészült. Minden napot boldogan élek meg. Nem mintha nem lennének fájdalmaim, de Istennek ajánlom az életemet. Ő mindig újra és újra megadja a lehetőséget, hogy hozzá térjünk. 2 éve voltunk családtalálkozón, Gödöllőn. Nagy örömnek és Isten ajándékának éreztük, hogy tapasztalatokat cserélhettünk, sok családdal megismerkedhettünk, és barátokat szerezhettünk.

– Köszönöm a beszélgetést.

Ódri

Kórustalálkozó az Egri Bazilikában

Az idén pünkösdhétfőn Egerben, a Bazilikában rendezték meg a hagyományos magyarországi székesegyházi kórusok találkozóját. A meghívottak között jelen volt vendégkórusként a veronai (Olaszország) mellett a Munkácsi Szent Márton Székesegyház Ifjúsági Kórusa is, Szvirida János karnagy vezetésével. A kórus tagjai sok viszontagság után már pünkösdvasárnap megérkeztek Egerbe, ahol egyházmegyénk Egerben tanuló kispapjai fogadták őket. A szemináriumban elfogyasztott ebéd után a kispapok vezetésével a kórus tagjai megcsodálhatták az egri várat, a minorita templomot, valamint a kórustalálkozó színhelyét, Eger város jelképét, a Bazilikát. Az első közös program Király Csaba orgonahangversenyével kezdődött este, melyet hallgatni nagyon felemelő érzés volt, hisz a Bazilika csodálatos akusztikája nagyon jól adta vissza a sípokból előtörő hangszínek ezreit.

A kórustalálkozó pünkösdvasárnap főpapi misével vette kezdetét. A szentbeszédben Katona István egri segédpüspök atya a résztvevőknek arra hívta fel a figyelmét, hogy milyen nagy fontossága van a zenének egyházunk liturgiájában. A szentmisén a kórusok az ideérkező karnagyok vezénylésével adták elő az ordináriumokat és a szertartás énekelt részeit. Talán a két legnevesebb karnagy nevét kellene kiemelnem, akik a magyarországi egyházi zenei életben nagy és vezető szerepet játszanak. Az egyik Tardi László, az Országos Magyar Cecília Egyesület (OMCE) társelnöke, a budapesti Mátyás-templom karnagya, a másik Varga László atya, az OMCE igazgatója, a váci székesegyház karnagya.

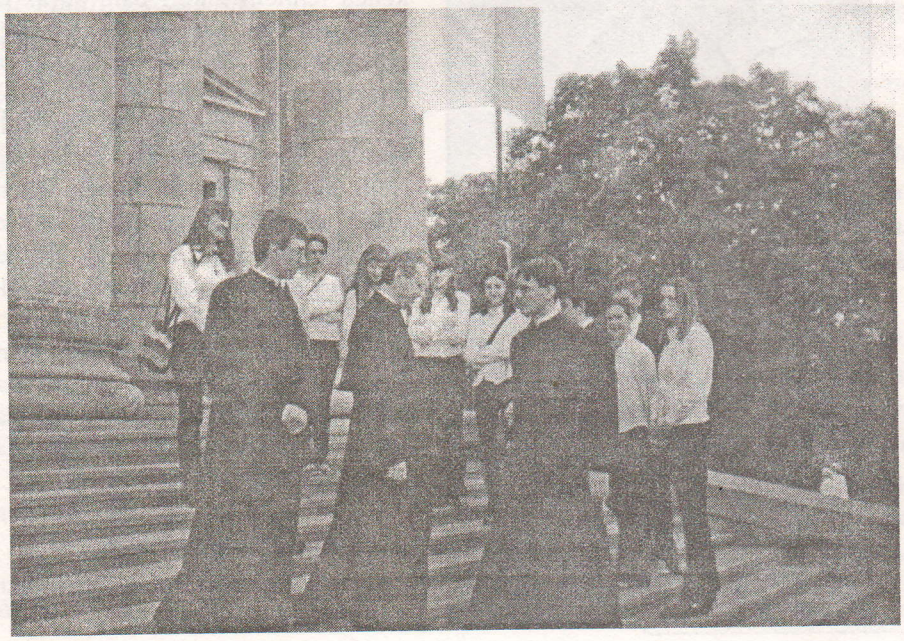

A szentmise után a kórusok bemutatkozására került sor. Először a házigazdák, a Bazilika kórusa énekelt, majd folyamatosan az ideérkező székesegyházi kórusok.

Egyházmegyénk kórusa az ötödik volt az előadók sorában. Szabó József atya, aki az Egri Főegyházmegye zenei referense és a találkozó konferátora volt, az általános bemutatás után a következőket mondta: „A Munkácsi Székesegyház kórusa Kárpátaljáról kétszeresen is hazaérkezett az Egri Bazilikába, hiszen hazajött Magyarországra, és hazajött ide, Egerbe is, mert mint köztudott, Kárpátalja az 1804-es egyházmegyei határok rendezéséig az Egri Főegyházmegye része volt." Az előadott négy kiváló zenei darab

után a kórus, az eddigiektől eltérően, hatalmas tapsot kapott. Az elhangzott egyik Mária-himnusz után néhány percig várni kellett, míg a taps befejezése után folytathatták éneklésüket. Ilyen nagy elismerésben kívülünk csak a Mátyás-templom kórusa részesült.

A találkozó után a kispapok bemutatták a kórus vezetőjét és tagjait Varga László atyának, az OMCE igazgatójának, aki nagy elismeréssel beszélt az előadott darabokról és azok előadásáról. Ezenkívül pedig felajánlotta a Munkácsi Egyházmegye területén működő kórusok belépését az OMCE-ba.

A hosszú hazautazás miatt kórusunk nem várta meg a kórustalálkozó utolsó programját, a Bazilikában közösen énekelt esti dicséretet (vesperást). A vesperás végén a Bazilika plébánosa emlékkönyvet nyújtott át a kórusvezetőknek, amelyet a munkácsi ifjúsági kórus nevében a kispapok vettek át.

Ezúton is szeretnénk mindenkinek megköszönni a lehetőséget, hogy kórusunk ott lehetett ezen a rangos eseményen: az Egri Főegyházmegye Érseki Hivatalának, dr. Seregély István érsek úrnak és Urbán Péter karnagynak, akiknek a meghívására elmehettünk Egerbe, valamint Majnek Antal megyéspüspök atyának, hogy segített minket abban, hogy eljuthassunk a találkozóra.

Isten fizesse meg!

•

2002. V. 19. Kora reggel. Mi, vagyis a Munkácsi Székesegyház Ifjúsági Kórusa, elindultunk... Hová? Egerbe, egy pünkösdi kórustalálkozóra, amelyre meghívtak bennünket. Az út nem volt nagyon hosszú, észre sem vettük, s már ott is voltunk ebben a nagy múltú városban. Egyik kárpátaljai szeminarista kispap fogadott bennünket, s a finom ebéd után megmutatta nekünk Eger várát. Jártunk a minorita templomban, és megtekintettük a Bazilikát is. Itt találkoztunk a kórustalálkozó rendezőjével, Urbán Péterrel, aki 11 kül- és belföldi kórust hívott meg. Este Király Csaba orgonaművész gyönyörű orgonahangversenyét hallgathattuk meg. Leírhatatlan élmény volt számunkra. Ott ültünk pünkösdvasárnap az óriási Bazilikában, s a csodálatos zenét hallva tényleg olyan érzésünk támadt, mintha a megnyílt égből a Szentlélek szállt volna le közénk.

Másnap sor került a kórusok bemutatkozására. Előtte a 400 meghívott énekessel szentmisén vettünk részt, amelyet Katona István egri püspök celebrált. Ezután jött el a nagy pillanat... Hála az Úrnak, megálltuk a helyünket, s szívünkben nyugalommal és békével ültünk le (végre!) az ebédhez. A kiadós ebéd után eljött a búcsú pillanata; egy ároni áldással köszöntük meg a szervezőknek a meghívást, s az itt töltött szép időt.

Most már itthonról gondolunk vissza ezekre a szép napokra, s reméljük, hogy az Úr segítségével még sok, ehhez hasonló szép helyen dicsérhetjük Őt énekünkkel.

Ezúton is köszönjük plébánosunknak, fr. Németh Imre atyának az utazásunkhoz nyújtott segítségét.

Egy kórustag

„Ti vagytok a Föld sója...“

XXIII. Márianosztrai Gyalogos Zarándoklat

Idén, XXIII. alkalommal rendezték meg a Márianosztrai Gyalogos Zarándoklatot május 3-a és 5-e között, ahol a résztvevők nemcsak izmaikat tudták edzeni, hanem akaratukat, kitartásukat és elsősorban hitüket. Maga a zarándoklat a Márianosztrához való elzarándokolást jelenti.

Márianosztrát a pálosok nevezték el. Azelőtt Nosztre, Nosztraj, majd Nosztra volt. A híres magyarországi Mária-kegyhelyek között ez az egyik legősibb és legnevezetesebb. Szentéletű Nagy Lajos királyunk megfogadta, hogy ha a nápolyi háborúból épségben tér haza, akkor pálos szerzetesek számára templomot és kolostort építtet. 1352-ben a pálos rend főnökével megegyezve a mai Márianosztra területét választották ki az építkezésre, melyet akkor még áthatolhatatlan erdő ölelt körül a Börzsöny hegység gyönyörű völgyében. El is készült a templom és a 800 szerzetest magába foglaló kolostor, melyet nagy ünnepséggel szenteltek fel.

1809-ben kórház lett, majd 1854-től a mai napig fegyintézet. A Nagyboldogasszony tiszteletére épült főoltár hatalmas, barokk retabulummal ékeskedik, melyen Nagyboldogasszonyt angyalok és a pálosok kedvelt szentjei veszik körül. A kegyképet, mely Magyarország egyik legszebb kegyképe, Laskivi Ciprián pálos atya festette Márianosztra számára.

Kárpátalját a zarándoklaton az idén 3 fő képviselte. A zarándoklás a határon túli résztvevőknek már csütörtökön megkezdődött. A fáradalmas utazás után a nap végén megérkeztünk Budapestre, ahol Vargha Miklós Péter plébános, a zarándoklat egyik főszervezője szállásolta el a határon túlról érkezetteket.

A fáradalmakat kipihenve indultunk másnap nagy útra, a „lelki túrá“-ra. A pilisborosjenői téglagyárig közlekedési járművön utaztunk, mert a tényleges zarándoklat ettől a helytől kezdődött.

Akaratunk és türelmünk már a zarándoklat legelején próbázott, ui. lemaradtunk a csapattól és eltévedtünk az ismeretlen tájon. Isten vezetésével rátaláltunk a helyes útra, amely a Kálvária hegyéhez vezetett. Ez volt az első pihenőhely, ahol többek között elhangzottak a zarándoklat nyitógondolatai. Felvilágosítást kaptunk, hogy mi is az a zarándoklat, és mi az, amire vállalkoztunk. „Kereszténynek lenni – mindig úton levés, Isten biztonságában. Belső zarándoklat, kaland, küzdelem, izzadás, vezeklés, egymásra való figyelés, hogy szeretni tudjam az embert, a másikat, mindezt csendbe burkolózva. A csendben lehet csak Istenre figyelni, nyitottnak lenni egymás iránt“ – hangzottak el az indító gondolatok.

A zarándoklat három napja alatt kiemelt helyet foglalt el a csend, a beszédes, halló csend, amelyben Isten hangja hallhatóvá válik. A zarándoklat útvonalán csendszakaszok voltak kijelölve. Jó volt látni, hogy mindenki próbálja betartani ezeket a csendszakaszokat, érezhető volt Isten jelenléte a szívekben, a csendekben, mindenkinek szüksége volt az elcsendesedésre, az imára. Együtt imádkoztuk a rózsafüzért, miközben nehéz terhekkel megpakolva haladtunk. Valahogy hasonlatos volt

ez a vándorlás a mi életünkhöz, az úthoz, a nehéz teherhez, és eközben velünk van Ő. Igen itt is velünk volt, ahogy haladtunk a Pilis és a Börzsöny hegyei, tisztásai, erdei között. Sokszor voltak útközben imaszakaszok, beszélgetések, vidám éneklés és persze elcsendesülés. Néha azért pihentünk is, meg étkeztünk, mert azért a fizikai megterhelések farkaséhessé tették a résztvevőket. Csodálatos helyeken haladtunk. Első megállónk a csobánkai szent kútnál, az Erdei Boldogasszony templomnál volt, ahol gyönyörű előadást hallhattunk a csendről Brünckner Ákos cisztercita atyától. Elmondta, hogy a csend nem a zaj hiánya, a szívek csendje, a csendfigyelő csend. Csend-nyitódás, szellemi kérődzés. Kapcsolatok csendje. Érdekes, hogy Prohászka Lajos is járt itt, ezen az erdei tisztáson; itt írta egyik csodálatos versét, a Kő az úton-t. „Csend-Isten aranyos hálója a lelken, erőgyűjtés. Fontos az ember életében a reggeli csend."

Este és reggel szentmisét hallhattunk a természet lágy ölén, miközben mécsesek égtek és világítottak az éjszakában.

Az út során mindenki maga vitte személyes csomagját. A közterheket, a sátrakat teherautó szállította a szálláshelyekre. Az éjszakát sátrakban töltöttük. Napi 20-25 km-t gyalogoltunk. A szálláshelyen biztosítva volt a meleg tea és az ivóvíz, az élelem csomagból, otthonról hozott. Célunk a Márianosztrai kegytemplom elérése volt. Vasárnap már esőben haladtunk célunk felé. A délután folyamán elértük a falut. Rövid pihenő és többiek bevárása után (a jelzéseket én raktam, de az esőnek köszönhetően elmosódtak, így egy csoport eltévedt, és kicsit később jöttek meg) vonultunk be a faluba, csendben, rendezett sorban. A csomagjaink lepakolása után énekszóval, zarándokkeresztekkel, zászlókkal (amit az út során is hoztunk) bevonultunk a templomba. Érdekességként megemlítem, hogy egy erdélyi család nőtagjai, tiszteletük jeléül, népviseletben vonultak be a templomba, ahol ifjúsági szentmisét hallgattunk. A misén érezhető volt a szívek csendje, sóhaja vagy éppen zokogása.

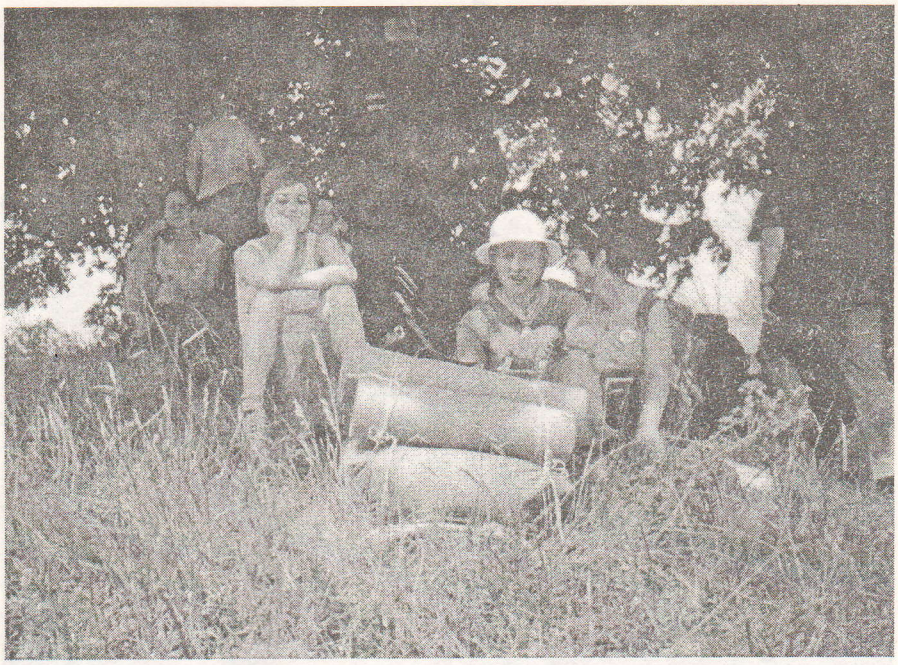

Vasárnap hajóval indultunk le a Dunán Zebegényből Budapestig. Esti érkezésünk után búcsúval váltunk el egymástól, abban a reményben, hogy számos találkozás előtt állunk. Az éjszakát Pesten töltöttük, és másnap hazaindultunk kegyelmekkel szívünkben. Hálát adok Istennek, hogy új feladatokat ad, amit meg kell oldanunk. S habár csak két napról számolok be nektek, tele kalanddal, megpróbáltatással és kegyelmekkel, életünk mégis egy zarándoklat, ahol mindenkinek helyt kell állnia, hordozva nehéz terheit, bízva abban, hogy életünk oly pillanataiban, amikor már nem kell semmi, minket is felemel és kezein hordoz az Úr.

„Ti vagytok a Föld sója" – tudjuk, mit kell tennünk!

Halavács Éva

Életige 2002. július

„Akinek van, annak még adnak, hogy bővelkedjék, de akinek nincs, attól még azt is elveszik, amije van."
(Mt 13,12)

Annyira fontos Jézusnak ez az igéje, hogy Máté kétszer is idézi evangéliumában.[1] Világosan kimondja, hogy Isten máshogy „gazdálkodik", mint mi. Számításai mindig különböznek a mieinktől, például, amikor ugyanazt a bért adja az utolsó óra munkásának, mint az elsőként munkába állónak.[2]

Jézus tanítványainak válaszolt ezekkel a szavakkal, akik azt kérdezték tőle, miért van az, hogy velük nyíltan beszél, másokhoz viszont példabeszédekkel, burkoltan szól. Jézus a teljes igazságot, a fényt adta tanítványainak, pontosan azért, mert követték Őt, mert számukra Ő volt a minden. Azoknak, akik megnyitják neki szívüket, akik teljesen készek arra, hogy befogadják Őt, akik már birtokolják Jézust, azoknak teljesen odaajándékozza magát.

Hogy megértsük ezt a viselkedésmódot, segítségünkre lehet egy másik, hasonló ige Lukács evangéliumából: „Adjatok, és akkor ti is kaptok. Jó, tömött, megrázott és túlcsorduló mértékkel mérnek életekbe."[3] A két mondatban Jézus logikája szerint a birtokolni (akinek van, annak még adnak) ugyanazt jelenti, mint adni (adjatok, és akkor ti is kaptok).

Biztos vagyok abban, hogy ezt az evangéliumi igazságot már te is megtapasztaltad. Vajon amikor segítettél egy betegnek, amikor megvigasztaltál valakit, aki szomorkodott, vagy amikor társa lettél egy magányos embernek, nem tapasztaltál-e néha olyan örömöt és békét, amiről nem tudtad, hogy honnan származik? Ez a szeretet logikája. Minél teljesebben ajándékozzuk oda magunkat, annál gazdagabbak leszünk.

Tehát akár így is érthetnénk az e havi igét: akiben van szeretet, aki szeretetben él, annak Isten megadja azt a képességet, hogy még jobban szeressen, és a szeretet teljességét, hogy olyanná váljon, mint Ő, aki a Szeretet.

„Akinek van, annak még adnak, hogy bővelkedjék, de akinek nincs, attól még azt is elveszik, amije van."

Igen, a szeretet által élünk. Azért létezünk, mert szeretünk. Ha nem szeretnénk, nem élnénk. És minden alkalommal, amikor nem szeretünk, megszűnünk létezni („...attól még azt is elveszik, amije van.").

Tehát nem marad más számunkra, mint az, hogy szeressünk, magunkat nem kímélve. Isten csak így fogja nekünk adni Önmagát és minden ajándékát.

Adjunk először is azoknak, akik körülöttünk vannak, és legyünk biztosak abban, hogy ha nekik adunk, akkor Istennek adunk! Adjunk mindig mindent: egy mosolyt, megértésünket, megbocsátásunkat, azt, hogy meghallgatjuk a másikat; adjuk intelligenciánkat, készségünket, az időnket, a tehetségünket, ötleteinket, ténykedésünket; adjuk tapasztalatainkat, képességeinket; osszuk meg másokkal javainkat, hogy semmi se halmozódjon föl, hanem minden kézről kézre járjon! Ha adunk, megnyitjuk Isten kezét, aki gondviselő szeretetében túláradó mértékkel áraszt el bennünket ajándékaival, hogy aztán még többet adhassunk és kaphassunk, és így sok szükséget szenvedő embertársunkon segíthessünk.

„Akinek van, annak még adnak, hogy bővelkedjék, de akinek nincs, attól még azt is elveszik, amije van."

A legnagyobb ajándék, amelyben Jézus részesíteni akar bennünket: Ő maga. Mindig jelen akar lenni közöttünk: ez az élet teljessége, ez az a bőség, amelyben részesíteni akar bennünket. Jézus akkor adja magát tanítványainak, ha azok egyként követik Őt. Ez az életige tehát emlékeztet minket lelkiségünk közösségi dimenziójára is. Így is értelmezhetjük: akik között ott van a kölcsönös szeretet, akik egységben élnek, azok megkapják Jézus közöttük lévő jelenlétét.

Sőt, még többet is kapunk. Akinek van, mert szeretetben él, és ezért megkapja a százszorost itt a földön, annak ráadásként megadatik majd a jutalom: a Mennyország. És bőségben lesz.

Akinek nincs, és a százszorost sem tapasztalja meg, mert nem él szeretetben, az a jövőben sem örvendhet mindannak, amit már itt a földön birtokolt, mert a pokolban nem lesz más, csak gyötrődés.

Szeressünk tehát, szeressünk mindenkit! Szeressünk egészen addig, amíg a másik nem válaszol erre! Így a szeretet kölcsönössé válik, és miénk lesz az élet teljessége.

Chiara Lubich

[1] Mt 13,12; 25,29
[2] v.ö.: Mt 20,1-16
[3] Lk 6,38

Szent László király
Ünnepe: június 27

1046 körül született Lengyelországban. Atyjától, I. Béla királytól a lovagi erényeket és az országkormányzás elveit, anyjától a szilárd katolikus hitet és a mély vallásosságot örökölte. 1077-ben került a magyar trónra. Az ország keresztténnyé tételét, amelyet Szent István útnak indított, eredményesen befejezte. Nagyváradon és Zágrábban püspökséget alapított, több bencés monostort létesített. A kunokat és más pogány törzseket, amelyek Magyarországra betörtek, legyőzte és kiűzte. A szenvedőket és a bajbajutottakat atyai szeretettel karolta fel. Szigorú, de igazságos uralkodó volt, a lovagi erények mintaképe. Eredményesen szorgalmazta a Zobor-hegyi remeték Zoerard András és Benedek, István király, Gellért püspök és Imre herceg szentté avatását. 1095. július 29-én Nyitra mellett halt meg, földi maradványait a nagyváradi székesegyházban temették el. Sírjánál csodák történtek. III. Celesztin pápa, követe, Gergely bíboros által Váradon 1192. június 27-én a szentek sorába iktatta.

Élménybeszámoló a budapesti nyereményutazásról

Az Új Hajtás c. római katolikus újság a februári számban egy pályázatot hirdetett meg a következő címmel: Hogyan élték meg kereszténységüket a környezetedben élők a kommunizmus idején? Én is beküldtem egy írást, és legnagyobb örömömre az első helyezést értem el, amit egy háromnapos budapesti kirándulással jutalmaztak.

Számomra ez az utazás élményteli volt, mert most voltam először Budapesten. Pénteken, miután szerencsésen megérkeztünk, ellátogattunk a Halászbástyára. Kicsit később, miután a Halászbástyáról megtekintettük a várost, ellátogattunk Budapest egyik legszebb templomába, a Mátyás-templomba. Megnéztük a Széchenyi Könyvtárt és a Turul-szobrot. Este felmentünk a Citadellára, ahonnan gyönyörű a kilátás. A Citadellán láttuk a Szabadság-szobrot, amelyet azok emlékére állítottak, akik életüket adták hazájukért.

Szombaton reggel azzal kezdtük a napot, hogy elmentünk a Világraszóló Magyarok c. kiállításra, ahol megnézhettünk (kb. három óra hossza alatt) minden olyan érdekességet, amit magyarok találtak fel. Példaként említeném a golyóstollat, a dinamót, a bűvös kockát stb. Miután megnéztük a kiállítást, programunkat azzal bővítettük, hogy ellátogattunk az Országházba. Itt láthattuk a magyar koronát. Parlamenti látogatásunk után voltunk a Szent István-bazilikában, jelenleg itt őrzik Szent István épen maradt kézfejét; ezt mi is megnézhettünk. Este a Puskin moziba mentünk, ahol egy magyar filmet néztünk meg, a Hídembert. A film Széchenyi Istvánról szól. A film története 1820 és 1860 között játszódik, és egy különleges szellemi képességekkel született magyar arisztokrata életét mutatja be. A film nagyon tanulságos.

Már hallottam az Andrássy út 60-ról, amit most A Terror Házának hívnak. Ott óriási a tömeg, mindenki meg szeretné tekinteni belülről. Mi a vasárnapi programot azzal kezdtük,

hogy beálltunk A Terror Háza előtt álló tömegbe. Egyszerre csak 20 embert engednek be. Nekünk nagy szerencsénk volt, hisz bejutottunk a második csoporttal.

A Terror Háza most múzeum, de a XX. században, a magyar történelem két tragikus és szégyenteljes korszakában is, valóban a terror háza volt. 1944-ben a nyilas rémuralom idején az épület A Hűség Háza volt, a nemzetvesztő magyar nácik pártszékháza. 1945 és 1956 között pedig a hírhedt kommunista terrorszervezet, az ÁVO és utóda, az ÁVH rendezkedett be ugyanitt. Az Andrássy út 60. a rettegés és a félelem háza volt.

A múzeum a terror áldozatainak állít emléket, de mementó is, amely a terrorista diktatúra rémtetteire emlékeztet. A terror egykori háza ma azt példázza, hogy a szabadságért hozott áldozat nem hiábavaló. A két gyilkos rendszer elleni harcból a szabadság és függetlenség erői kerültek ki győztesen.

A Terror Házába tett látogatásunk után szentmisére mentünk a budapesti ferences templomba. A szentmise után ellátogattunk a Fővárosi Állat- és Növénykertbe, ahol nagyon sok a látnivaló. Sűrű programunk vasárnap délután azzal bővült, hogy az állatkerti séta után a János-hegyen beültünk a libegőbe. A libegőből gyönyörű a kilátás. Este a Magyar Színházba mentünk, ahol a Balkáni gerlét néztük meg. Színház után egy nagyon előkelő cukrászdába mentünk, a Mozart Caféba. Ez a cukrászda nagyon érdekes, mert itt a felszolgálónők Mozart-kori ruhába vannak öltözve, és a cukrászda belsejében a falakat Mozart-kori festmények díszítik.

Hétfő reggel, hazaindulásunk előtt elbúcsúztunk attól a kedves budapesti családtól, aki vendégül látott bennünket, s olyan csodálatos élményeket szerzett nekünk, amilyenekben még sosem volt részem.

HAZAI HÍREK

Május 18. Megrendezték a IV. ukrán nyelvű Munkácsi Ifjúsági Találkozót

Május 25. Lezajlott a VII. magyar nyelvű Munkácsi Ifjúsági Találkozó.

Május 31. Ünnepélyes keretek között sor került a Munkácsi Magyar Tannyelvű Líceum első évzárójára.

Június 7. A rozsnyói (Szlovákia) püspök meglátogatta egyházmegyénket és itt dolgozó két német anyanyelvű papját, Josef Trunk és Burkhard Nogga atyát, majd Munkács-Váralján Jézus Szíve-búcsút és bérmálást tartott.

Június 6. és 9. között női Cursillót tartottak Munkácson, közel 30 résztvevővel. A lelkigyakorlat vezetői Magyarországról érkeztek, a résztvevők pedig Kárpátalja egész területéről.

KÜLFÖLDI HÍREK

Karol Wojtyla és Pio atya

Vatikán: Karol Wojtyla három alkalommal járt San Giovanni Rotondóban, 1947-ben egyszerű papként, 1974-ben bíborosként, 1987-ben pedig már pápaként. San Giovanni Rotondo ma Európa leglátogatottabb búcsújáró helye. A kapucinus kolostorral egybeépült Kegyelmek Anyja-templomban Pio atya sírját évente hétmillió zarándok keresi fel, és ezzel San Giovanni Rotondo megelőzi a lourdes-i és fatimai kegyhelyet is.

A néhány hónappal korábban pappá szentelt Karol Wojtyla 1947-ben szentgyónást végzett a híres gyóntatónak tartott, lelkekben olvasó Pio atyánál. Egy másik ismert epizódra a már püspök Karol Wojtyla és Pio atya között 1962-ben került sor. Novemberben Wojtyla püspök szívében nagy bánattal érkezett meg Rómába: egy krakkói híve, Wanda Poltawska, négygyermekes orvosnő halálos betegségben szenvedett. Karol Wojtyla rövid latin nyelvű levelet írt Pio atyának a szegény beteg asszony érdekében. Néhány nap múlva újabb levélben tájékoztatta az atyát, és köszönetet mondott neki, mert a súlyos állapotban lévő asszony a műtét után azonnal visszanyerte egészségét.

Mádl Ferenc köztársasági elnök Rómába utazott

Róma: Június 18-án, kedden reggel négynapos hivatalos olaszországi és vatikáni tárgyalásra érkezett Rómába Mádl Ferenc államfő és kísérete. Rendkívül sűrű római programján szerepelnek az olasz közélet vezetőivel, Carlo Azeglio Ciampi köztársasági elnökkel, Silvio Berlusconi miniszterelnökkel, a parlament és a szenátus elnökeivel folytatott tárgyalások. Mádl Ferenc szerdán délben az olasz köztársasági elnök jelenlétében a híres Trevi-kút közelében fekvő Poli-palotában megnyitja az Esterházy-gyűjtemény olasz barokk grafikáiból rendezett kiállítást, mely egyúttal az olaszországi magyar kulturális évad kezdetét is jelenti. Csütörtökön a magyar államfőt II. János Pál pápa fogadja a Vatikánban, majd találkozásra kerül sor Angelo Sodano bíboros államtitkárral.

Magyar professzorok kárpátaljai találkozója

A Magyar Professzorok Világtanácsa a közelmúltban tartotta meg tudományos találkozóját Kárpátalján, egy Munkács melletti üdülőhelyen. Kecskés Mihály MPV-elnök vezetésével különböző tudományágak tudós képviselői tartottak előadást vendéglátóinkkal együtt, akik az Ungvári Nemzeti Egyetemről érkeztek. Külön figyelmet érdemelt a Kolozsvári Sapientia Alapítványról, a Nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetemről szóló beszámoló, továbbá az Egyetemindítás Csíkszeredán c. reményt keltő híradás. Az előadásokat kirándulások tették színessé. Megtekintettük Munkács várát, melyet Zrínyi Ilona védelmezett egykoron. Nagy élmény volt a beregszászi látogatás is, ahol a Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola várja új palota-épületének felújítását. Katolikus nővérek is tevékenykednek a református és magyar többségű városban. A csúcsot azonban a Vereckei-hágó meglátogatása jelentette. A hegytetőn egyszerű márványemlékmű, rajta kereszttel s a fölébe hajló, befejezetlen diadalívvel. Ezzel a történelmi háttérrel külön sugallata volt a közösen elénekelt Himnusznak s a szép magyar népdaloknak, melyeket kórusban énekeltünk. Visszafelé öröm volt látni az épülő, szépülő templomokat, hotelünk közelében pedig az ausztriai Schönborn grófok egykori kastélyában a frissen kifestett görög katolikus kápolnát. Jó volt értesülni arról, hogy ötvenkét magyar helység nevét adták vissza. Mindez nemcsak a honfoglalást és keresztténnyé lett őseinket idézte emlékezetünkbe, hanem az Árpád-házi királyok kijevi kapcsolatait is. Mint az új Ökumenikus Teológiai Szekció elnöke, magam is meghívást kaptam. Köszönet érte, hogy a szervezet professzorai kényszerű és tartós különválás után újra visszafogadták vallási és felekezeti elkötelezettségű egyetemeink tanárait.

Boda László, a PPKE Teológiai Karának ny. egyetemi tanára, az MPV Ökumenikus Teológiai Szekciójának elnöke.

II. János Pál pápa szentté avatta Boldog Pio atyát

Vatikán: Vasárnap, június 16-án délelőtt a Szent Péter téren bemutatott szentmisén II. János Pál pápa a szentek sorába iktatta Pietrelcinai Boldog Pio atyát. A régóta várt eseményt a Szent Péter téren és a környező

utcákban jelenlévő több mint 300 ezer hívő, valamint a San Giovanni Rotondóban és a kapucinus szerzetes szülőhelyén, Pietrelcinában összegyűlt több tízezer zarándok tapsvihara köszöntötte. Pio atya szenttéavatása hetek óta lázban tartotta Olaszországot. Vannak, akik második Assisi Szent Ferencként tartják számon a kapucinus szerzetest, akinek tisztelete már az egész világon elterjedt. Az 1999-ben történt boldoggáavatás óta ez a tisztelet még csak tovább erősödött.

Sanghaj katolikusai új templomot építhetnek

Sanghaj: A kínai metropolisz vezetősége a városban élő külföldiekre való tekintettel adott engedélyt a 600 ülőhelyes Krisztus Király-templom felépítésére. A jelenleg álló Szent Péter-templomban csak 200 ülőhely van. Kilenc éve tartanak rendszeresen szentmisét Sanghajban, akkor is a nemzetközi képviseletek nyomására adott engedélyt a városi vezetés a vasárnapi liturgiák ünneplésére, amelyen jelenleg átlagosan 700-an vesznek részt.

Ökumenikus találkozó Újvidéken

Újvidék: Június 12-én 18 órakor a városi református templomban tartották meg az újvidékiek ökumenikus találkozóját, amelyen hagyományosan, a hónap második szerdáján, hívek és lelkipásztoraik a békéért imádkoznak. A találkozó rendkívüli volt, mert ezúttal Norwich, Újvidék nagy-britanniai testvérvárosának különböző felekezetekhez tartozó vallási képviselői vezették, akik az újvidéki Ökumenikus Szeretetszolgálat vendégeiként látogattak Újvidékre. Az ökumenikus imaórán így együtt elmélkedtek Isten igéjén a református, a római katolikus, görög katolikus, az evangélikus, a metodista, a baptista, az anglikán egyház, valamint a zsidó közösség és az Üdvhadsereg képviselői. Angolul és latinul énekeltek, az Úr imáját ki-ki a maga nyelvén – magyarul, horvátul, szerbül, ukránul, szlovákul, ruszinul, angolul – imádkozta, a találkozó végén pedig a jelen levő lelkipásztorok megáldották a hívőket. A felolvasott szentírási részlet (Jn 2,13-21) magyarázata kapcsán az anglikán lelkipásztor kiemelte, hogy a keresztények és a különféle felekezetek képviselőinek feladata, hogy többi embertársuk felé a szeretet hídjaivá váljanak. MK

A pápa és Bartolomaiosz pátriárka szövetsége a Teremtés védelmében

Velence: Velencében véget ért az Adriai-tengeren tett ökumenikus-ökológiai hajóút. II. János Pál pápa a Vatikánban, I. Bartolomaiosz konstantinápolyi ortodox pátriárka pedig Velencében videokapcsoláson keresztül hétfőn este aláírták a környezet védelmét szolgáló „Velencei Nyilatkozatot."

A nyilatkozat aláírása csúcspontja volt az Adriát átszelő tengeri utazásnak, amelynek során 250 tudós, politikus és egyházi személyiség közreműködésével szimpóziumot tartottak a környezetvédelem időszerű kérdéseiről. Az e témát különösen a szívén viselő I. Bartolomaiosz – akit ezért „Zöld pátriárka" névvel szoktak illetni – az utóbbi években most már negyedik alkalommal kezdeményezett tudományos értekezletet: az elsőt az Égei-tengernek, a másodikat a Fekete-tengernek, a harmadikat pedig a Dunának szentelték. Az Adriai-tenger védelmét szolgáló jelenlegi tudományos értekezlet során szóba került a környezeti etika, a fenntartható idegenforgalom és Velence jövője is.

A hétfőn aláírt nyilatkozatban a pápa és a konstantinápolyi ortodox pátriárka biztató felhívást intézett a világhoz: „Még nem késő, hogy megmentsük a világot az ökológiai összeomlástól. Elég lenne jóakaratú emberek egyetlen nemzedéke ahhoz, hogy olyan jövő felé vezessék a Földet, amely méltó gyermekeink jövőjéhez. Tegyünk meg mindent annak érdekében, hogy ezt a feladatot a jelenlegi nemzedék vállalja fel!"

Talán mégis lesz találkozó a pápa és II. Alekszij pátriárka között, de biztosan nem Moszkvában

Vatikán: Bár a moszkvai ortodox egyház egyelőre felfüggesztette a párbeszédet a Szentszékkel, mégsem kizárt, hogy II. János Pál pápa találkozni fog II. Alekszij pátriárkával egy harmadik, Oroszországon kívül eső helyen – mondta újságíróknak Walter Kasper bíboros, a Keresztények Egységét Előmozdító Pápai Tanács bíboros prefektusa. Kifejtette: „Moszkvával nehéz a dialógus, egyelőre meg is szűnt, de mindent megteszünk azért, hogy újrakezdődjék. Biztos vagyok abban, hogy találni fogunk valami megoldást." Kasper bíboros emlékeztetett rá, hogy februárban neki magának kellett volna Moszkvába utaznia, de a találkozót az utolsó pillanatban lemondták. „Ez egyfajta elszigetelődés, de valójában nincs más út, mint az ökumenizmus." A főpap utalt arra, hogy Moszkva a katolikus egyház térítő tevékenységétől tart az országban alapított négy új egyházmegye kapcsán. „A valóságban semmi sem változott, hiszen nekik is megvannak az egyházmegyéik Európában és megtörténhet, hogy egy katolikus ortodoxszá válik és fordítva, hogy egy ortodox tér át katolikus hitre. Ez a vallásszabadság" – zárta nyilatkozatát Walter Kasper bíboros. VR/MK

I. Bartolomaiosz ökumenikus pátriárka liturgiája Ravennában

Vatikán: Június 9-én, vasárnap délben az Úrangyala elimádkozásakor mondott beszédében II. János Pál pápa utalt rá, hogy a délelőtt folyamán I. Bartolomaiosz ökumenikus pátriárka ünnepi liturgiát mutatott be Ravennában a Sant Apollinare in Classe-bazilikában. A bazilika tanúja annak a kornak, amelyben a keleti és nyugati egyház még teljes szeretetközösségben élt – mondta a pápa, üdvözletét küldve a konstantinápolyi pátriárkának.

Felhívások

Roska Péter atya lelkigyakorlata

Lelkigyakorlat lesz felnőttek és felnőtt fiatalok számára augusztus 9-én délután 5-től augusztus 11-én délig Munkácson, a Pákh-házban. Szeretettel vár mindenkit Roska Péter atya és kéri, hogy ha lehetséges, kiki hozza el a házastársát is. Részvételi díj: 5 hrivnya/fő.

Gitáros tábor

Gitáros tábor lesz július 8. és 13. között Kőrösmezőn. Szeretettel várunk minden 12 és 30 év közötti fiatalt, aki szívesen énekel gitáros énekeket és szeretné megtanulni a gitározás alapjait. Így lehetősége lesz arra is, hogy egyházközségében segíthessen a gitáros énekek vezetésében és olyan fiatalok érdeklődésének felkeltésében, akik ezen az úton tudnak közelebb kerülni hitünkhöz. A tábor vezetője: Mékli Attila csapi plébános atya. Részvételi díj: 6 hrivnya/fő. Saját vagy kölcsön gitárt mindenki hozzon magával! Jelentkezés a püspökségen 2002. július 1-ig. Cím: 89600 Munkács, Mira u. 15. Tel.: 8-2-31-54670

Jelentkezési lapok a plébános atyáknál találhatók.

Katolikus kollégium Ungváron főiskolás és egyetemista lányok részére

Katolikus kollégiumot indítanak Ungvár-Radváncon a Domonkosrendi nővérek főiskolás és egyetemista lányok részére 2002 őszétől. Keresztény értékek iránti elkötelezettségre és magas szintű képzettségre vágyó, felsőfokú tanulmányokat végző lányok jelentkezését várják. Érdeklődni és jelentkezni lehet Ungváron, Mészáros Domonkos plébános atyánál (Ungvár, Korzó u. 22. Tel.: 8-2-22-37652 vagy 8-2-2612396), vagy a domonkos nővéreknél (Beregszász, Munkácsi u. 46. Tel.: 8-2-41-31206). A kollégium nem csupán szállás, hanem szakkollégium is lenne, nívós szakmai munka helye a diákság aktív bevonásával és kezdeményezése alapján.

Az örök élet az Isten megismerése! (vö. Jn 17,3)

Egyházmegyei Teológiai Tanfolyam

A Munkácsi Római Katolikus Püspökség idén negyedik alkalommal indítja el a magyar nyelvű Teológiai Tanfolyamot (eddigi közismert nevén FTK-t). A tanfolyam hároméves, havonta egy szombati napon reggel 8 és délután 3 óra között kerül sor az előadásokra. Helyszín: Munkács.

A jegyzeteket a püspökség szerzi be. Ezek árába és az útiköltségbe besegítünk. Jelentkezési lap a plébánián kapható. A jelentkezéshez plébánosi ajánlás szükséges. Jelentkezési határidő: 2002. július 31.

Szeretettel ajánljuk a tanfolyamot mindazoknak, akik szeretnék elmélyíteni hitbeli tudásukat, és azoknak is, akik hitoktatói képesítést szeretnének szerezni. A végbizonyítvány megszerzése után a plébános felkérésére hitoktatói szolgálatot lehet kezdeni.

Szeretettel várjuk a jelentkezőket!

Egyházmegyei Teológiai Tanfolyam (2002-2005)

Jelentkezési lap

I. /A jelentkező tölti ki!/

Név: .....

/leánykori név/: .....

Születési hely: .....

Születési idő: év, hó, nap: .....

Lakcím Irányítószám: .....

Helység: .....

Utca: ..... házszám: .....

Telefonszám (kóddal): .....

Legmagasabb iskolai végzettség: .....

Foglalkozás: .....

Eddigi egyházi szolgálatai: .....

.....

Dátum: .....

.....

.....a kérelmező aláírása

II. /Plébános tölti ki!/

Plébánosi ajánlás, a fenti adatok hitelesítése.

a plébános aláírása

Egy mozaik a koncert hátteréből

Bár már több mint egy hónap telt el a koncert óta, azért még mindig érdemes megemlékezni róla. Hiszen nem mindennapi esemény volt. Tudósítottunk, be is számoltunk róla. Most azonban nézzünk egy kicsit a kulisszák mögé. Hogyan is kezdődött...

Mint minden nagyszabású rendezvényre, Sillye Jenő és barátai koncertjére is hónapokkal előbb el kellett kezdeni a készülődést. Megannyi apró részlet, sok ember ideje, munkája, amíg végül összeáll a kép, és létrejön egy olyan este, amilyennek részesei lehettünk május 11-én, szombaton Ungváron.

Attól kezdve, hogy azon tanakodtunk Attila atyával, hogyan is nézzenek ki a belépőjegyek, azon keresztül, hogy ugyanezen jegyek eladásra kerültek, és végül az énekkarunk néhány tagjával együtt azon a bizonyos várva várt szombat estén a bejáratnál állva betéphettük e jegyek szélét annak jeleként, hogy ellenőriztük őket, körülbelül két hónap telt el.

Szombat délután másfél órával a koncert kezdete előtt már ott voltunk a helyszínen. Néhányan az üdítőitalos palackokat nyitogatták, mások – erősebb kezű lányok és fiúk – kicsit praktikusabbá, az alkalomnak megfelelőbbé alakították az előteret. Az eső ellenére egyre több és több bebocsátásra várakozó vendég tűnt fel az üvegajtó túlsó oldalán, akik türelmesen vagy kevésbé türelmesen várakoztak. Ámde 6 óránál korábban senkit sem ereszthetett be az ajtónál álló emberünk. Végre kitárult az ajtó, mi pedig 6 emberből álló folyosót alkotva fogadtuk az érkezőket, és ellenőriztük jegyüket. Voltak néhányan, akik jegy nélkül jöttek, de szerencsére korlátozott számban még sikerült szert tenniük rá a helyszínen. A koncert kezdetével mindenki a terembe vonult. Az előadás igazán remek volt. Az énekesek és a zenészek beleadták lelküket, tehetségüket, tudásukat, és feltételezhetően a kevésbé szembetűnő, keverőpult mögött ülők is, szintén szolgálva az előadást. Munkájukat kitűnő felszerelés segítette, ez tette még élvezetesebbé a dalok hangzását.

A koncert szünetében alkalom nyílt arra, hogy a sok helyről érkezettek találkozhassanak, beszélgethessenek egymással. Nagy tömeg keletkezett ismét az előtérben, ahol az ungvári fiatalok üdítővel kínálták a szomjukat oltani kívánókat. Mindenki mosolyogva és adakozó szándékkal fogadta a falnál elhelyezett tátongó üres gitártokot, amelyhez humorosan szöveg volt mellékelve, és arra szolgált, hogy oda dobják adományaikat azok, akik szeretnének hozzájárulni e koncert nem kis terhet jelentő költségeihez. A koncert végén szép megbízatás hárult az ungvári énekkar tagjaira: egy-egy szál rózsát és egy-egy ajándékot adhattunk át Sillye Jenőnek és barátainak. Számunkra ez volt a koncert egyik legszebb mozzanata. Végül egy záródal következett, amelyhez minket is kitoloncolt a színpadra Sillye Jenő zenekarának egyik tagja, és így, nagy örömünkre, együtt énekelhettünk velük. A közönség távoztával, még hosszú időt tölthettünk a budapesti zenekar tagjainak és munkatársainak társaságában, amíg összepakolták bonyolult felszereléseiket. Beszélgettünk velük, dézsmálgattuk a tortát, s végül, kikísérve őket autóikhoz, sűrű integetések közepette búcsút vettünk tőlük.

Néhány röpke óra boldog együtt ünneplés, találkozás, szórakozás, élmény. Mennyivel gyorsabban elszaladt ez az este, mint az előkészület hetei! Megérte? Ha azokat az embereket kérdeznénk meg erről, akik a legtöbb áldozatot fektették ebbe az eseménybe, ők valószínűleg így válaszolnának: vannak dolgok, amelyek fölötte állnak annak, hogy időben vagy pénzben felbecsülhetnénk értéküket.

Ódri

„Törd meg kenyeredet az éhezőkkel!"

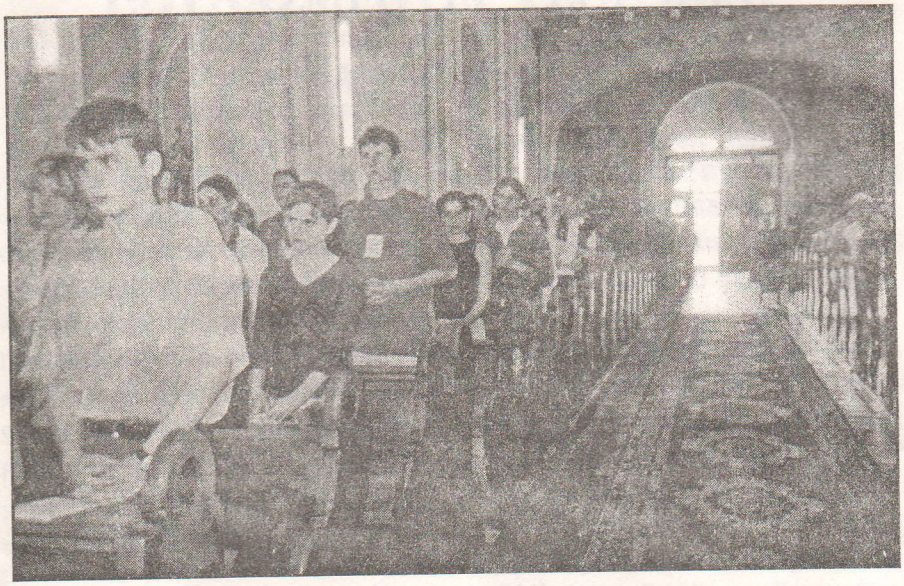

Ez a mondat volt az idei Kárpátaljai Ifjúsági Találkozó mottója, amely május 25-én, Munkácson került megrendezésre. Amikor először hallottam a mottót, kicsit meglepett a fogalmazása: „megtörni kenyeremet az éhezőkkel", de aztán jobban elmélyedve a fogalmazásban, arra a következtetésre jutottam, hogy így fejezi ki leginkább azt, aminek kifejezésére hivatott. Megtörni a kenyeremet, és nemcsak az éhezőknek, hanem velük együtt. Ebben a környezetben a mottó bennem jóval többet engedett megfogalmazódni. A közösség szerepét, fontosságát, az éhezőkkel való közösség kialakítását sugallta nekem, és valószínűleg mindannyiunknak, akik részt vettünk a találkozón.

„Törd meg kenyeredet az éhezőkkel" – mondta Böjte Csaba is, a találkozó meghívott előadója. Ő valóban ezt cselekszi, nemcsak kenyeret ad az éhező, árva gyerekeknek, hanem az Istennel és a vele való közösségre hívja meg őket és nyújt nekik erre alkalmat, lehetőséget. Arra igyekszik rávezetni a gyerekeket, hogy elfogadják saját értékes mivoltukat. Ez persze a betűk szintjén talán könnyűnek és vonzónak hangzik, a valóság sokkal összetettebb. Azok az árva gyerekek az életnek egy olyan rétegéből valók, amelyen a mi mentalitásunk már bukdácsolva jár. Hogy valódi segítséget adjon nekik, Csaba atyának meg kell értenie őket, világnézetüket, sérüléseiket, sebeiket, csalódásaikat, még a hitetlenségüket is. Valódi közösséget kell vállalni velük, ami pedig az egyik legnehezebb feladat. Persze elsősorban nem emberi erőfeszítésekről van itt szó. Elég neked az Én kegyelmem! – mondja az Úr, és tapasztaljuk is, hogy gyöngeségünkben tényleg segítségünkre siet a Lélek.

A mi világunk semmivel sem problémamentesebb, mint a dévai. Körülöttünk mindig és mindenütt ott vannak azok az „éhezők", akikkel meg kellene törnünk a „kenyerünket".

De nem erről akarok most írni, hanem a találkozóról szeretnék néhány élményt, gondolatot megosztani veletek. Akik írták, résztvevők és szervezők a találkozó előteréből és hátteréből is. Fogadjátok a beszámolókat szeretettel, meglátásom szerint mindannyiunk élményeit, érzéseit fogalmazták meg.

Neo

A találkozóra nagyon sok helyről érkeztek fiatalok és idősek egyaránt. Azért jöttek, hogy kapjanak valamit, valami olyat, amit máshol nem kaphatnak. Úgy érzem, hogy kaptak is, mert a Böjte Csaba atya által tartott előadások nagyon életteliek és szívhez szólóak voltak.

Böjte Csabáról annyit szeretnék elmondani, hogy egy dévai ferences atya, aki nagy missziót vállalt magára azzal, hogy felkarolta az elhagyott gyerekeket, illetve azokat, akiket szüleik az ő gondjaira bíztak nehéz társadalmi helyzetük miatt. Ezekről a gyerekekről, valamint arról a szeretetről beszélt, ami közöttük van, arról, hogy még azt a keveset is megosztják a másikkal, amijük van. Elmesélt egy történetet egy kisgyerekről, aki azt mondta neki, ha lenne anyukája, akkor ő mindennap elmondaná neki, hogy mennyire szereti. Ekkor felmerült bennem a kérdés, hogy mi, akik itt vagyunk, és akiknek többnyire vannak szüleik, kimutattuk-e nekik valaha is, hogy mennyire szeretjük őket? Ugye, hogy nem sokszor? És miért nem? Pedig mi még

megtehetjük, nem úgy, mint azok a gyerekek, akiknek nincs senkijük. Talán azért viselkedünk így, mert észre sem vesszük, hogy mennyi mindenünk van, mennyi sok ajándékot kaptunk a jó Istentől, csak értékelni kellene őket. Olyan természetesnek vesszük, hogy mindezek megvannak, mintha ez a világ legkézenfekvőbb dolga lenne, és már csak olyankor vagyunk képesek észrevenni, hogy milyen sokat is jelentenek számunkra, amikor már nincsenek. Ezért kell addig szeretnünk, amíg még szerethetünk, és nem a holnapra várni, mert nem biztos, hogy holnap még megtehetjük ugyanazt, amit ma elmulasztunk.

Volt még egy dolog, amit nagyon kihangsúlyozott az előadó. Azt, hogy mindenki gyönyörű, mindenki úgy szép, ahogy van. Az Isten senkit sem teremtett csúnyának vagy selejtnek, hiszen a saját képmására teremtett minket. Mi pedig tudjuk, Ő nem más, mint a tökéletesség. Szerintem, ha már eljutunk addig, hogy a másik emberben képesek vagyunk észrevenni Őt, magát a tökéletességet, akkor jó úton járunk a szeretet felé. Még számos ilyen, a mindennapi életből merített példát tárt elénk a szeretettel kapcsolatban, melyek talán ezért is voltak olyan meghatóak. Mesélt egy anyukáról is, aki 60 kilométert tett meg hóban, fagyban, azért, hogy valami kis alamizsnát kérjen, hogy megünnepelhesse a gyerekeivel a Szentestét.

Az előadások után mindenki kiscsoportos beszélgetéseken vehetett részt, ahol ki-ki elmondhatta, mi volt az, ami a legjobban megfogta őket az előadások kapcsán. A mi kiscsoportunk a szeretetről beszélgetett, hogy mi is az valójában, és hogyan lehet helyesen szeretni. Végül arra a következtetésre jutottunk, hogy ahhoz, hogy szeretni tudjunk, tudnunk kell lemondani önmagunkról.

A kiscsoportos beszélgetéseket az ebéd követte, melyet a magyar iskola udvarán fogyasztottunk el. Ezután szünet következett. A csoportunkkal úgy döntöttünk, együtt maradunk, és az iskola kertjében még egy nagyon jót beszélgettünk a következő programig. Ez pedig az Öröm Útja volt, amely 14 stációból áll, ugyanúgy, mint a keresztút, csak ez már a Jézus feltámadása utáni időszakot foglalja magába. Miután ez is véget ért, nem maradt más hátra, mint a szentmise, melyen a kiscsoportok saját könyörgéseiket olvasták fel, felajánláskor pedig a kenyérrel és borral együtt az Úr oltárára helyezték azt a kis dobozkát is, amelyben a nap folyamán összegyűltek a jelenlévők titkos kérései.

A szentmise végeztével Majnek Antal püspök atya virágcsokorral, valamint egy, a munkácsi várat ábrázoló képpel megköszönte Böjte Csabának, hogy elfogadta meghívását erre a találkozóra. Az áldás után az Áldásoddal megyünk című énekkel mindenki mosolyogva, örömmel a szívében indult el a kint várakozó autóbuszok felé.

Csani

A találkozóra való készülődés már néhány hónappal annak megrendezése előtt elkezdődött. Örültem, hogy én is segíthetek ebben, számomra igazából már ekkor elkezdődött a találkozón való részvételem. Jó volt látnom, hogy van egy csapat, amely magáénak érzi a találkozót, amely fontosnak tartja, hogy legyen, és szeretné, ha minél gyümölcsözőbben sikerülne. A feladatokat szétosztottuk magunk között, majd szinte hetente találkoztunk, és megbeszéltük az elvégzett, illetve még elvégzendő dolgokat.

Annak is örültem, hogy a találkozó előtti este volt egy megbeszélés a csoportvezetőkkel, melyen az előadó és társai is részt vettek. Fontos volt, mert Csaba atya itt elmondta a csoportvezetőknek, hogy mire kell odafigyelniük a csoportbeszélgetések alatt, majd ötleteket is adott a találkozó színesebbé tételéhez.

Milyen volt maga a találkozó számomra? Nagyon jó, ez volt szerintem az eddigi legjobb. M

Témák a gyereknevelés művészetéből 2.

Dühkitörések és engedetlenség a kisgyermekkorban

Folytatjuk a gyereknevelésről szóló sorozatunkat, amely – mint azt előző számunkban elmondtuk – tapasztalt keresztény gyerekpszichológusok és szülők írásain alapul.

Az előző rész arra szólított fel, hogy legyünk következetesek gyerekeinkkel szemben és ne csapjuk be őket, még jó szándékkal sem. Ez alkalommal egy elkerülhetetlen, de kezelhető problémáról lesz szó.

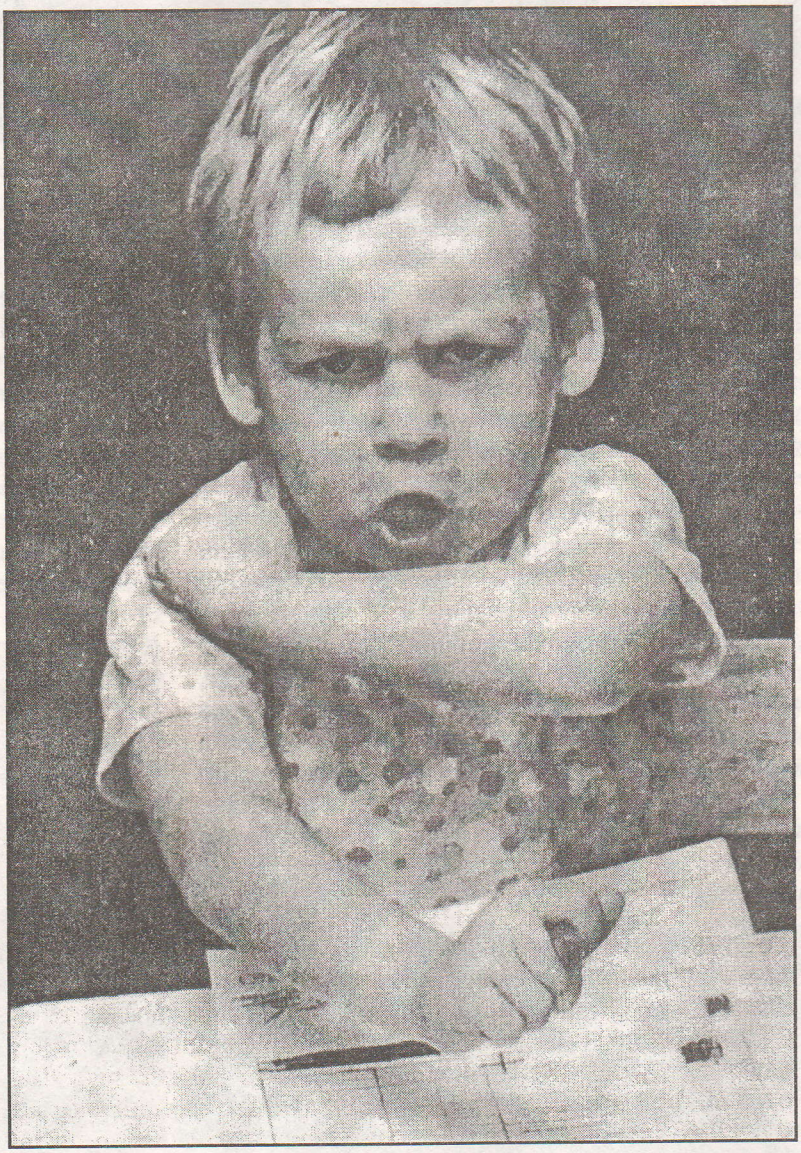

A két-hároméves gyerekek környezetében gyakran negatív visszhangot vált ki az úgynevezett „dackorszak". Ez sok esetben egy meglehetősen fárasztó időszak, amikor a gyerek mindennel ellenkezik, csak azért is nemet mond, és időnként úgy akarja érvényesíteni akaratát, hogy hátborzongató üvöltés keretében a padlóra veti magát, vagy öklével veri a falat stb.

A legfontosabb dolog, amit ezekről a jelenségekről tudni kell, hogy teljesen természetesek, a gyerek személyiségfejlődésének velejárói (persze bizonyos mérékig). Ilyenkor tudatosítja magában a csemete, hogy ő önálló személyiség – azzal, hogy képes szembefordulni másokkal.

Legfontosabb ilyenkor az előző részben emlegetett következetesség. Ha nyugodtan, de határozottan érvényesítjük álláspontunkat – ugyanakkor azt is érzi a gyerek, hogy szeretjük és elfogadjuk őt – előbb vagy utóbb belátja, hogy nincs sok értelme a „csak azért sem" viselkedésnek. **A baj ott kezdődik, ha hagyjuk magunkat befolyásolni, mert kényelmesebb ráhagyni a dolgot, mint következetesen számon kérni.** A másik rossz reagálás, ha kiborulunk. Mindkét esetben rájön a gyerek, hogy hathatós eszközt tart a kezében, hogy ő irányítsa szülei viselkedését, nem pedig ők az övét.

Hasonló a helyzet a dühkitöréssel, a hisztivel kapcsolatban is. Közönség kell hozzá. Ha nincs közönség, vagy nem reagál, nem érdemes túl gyakran ekkora energiát fektetni egy ilyen produkcióba. A legjobb tehát, amit a dühkitörések alkalmával tehetünk, hogy egyszerűen megvárjuk a végét. Nem próbáljuk csillapítgatni a gyereket, nem kezdünk mi is kiabálni vele – **ez mind csak azt erősítené benne, hogy mi mennyire akarjuk, hogy abbahagyja: tehát megéri csinálni.** Semmiképp ne fenyegessük, hogy „hagyd abba, mert különben úgy elverlek, hogy lesz okod sírni!" – ez csak olaj a tűzre, és a szülő kudarcának bizonyítéka a gyerek előtt. Szintén nem megoldás azzal elhallgattatni a gyereket, hogy mégis megengedjük, amit akart, de amit eredetileg nem akartunk engedni. Ennél rosszabbat nem is tehetnénk, mert így máris kész a recept a gyerek fejében: „Ó, ez működik! Csak egy jó hangos hiszti kell, szükség esetén egy kis toporzékolás vagy ökölrázás, és teljesül, amit akarok." Egy dolgot lehet esetleg megpróbálni: másik helyiségbe telepíteni át a gyereket. Nyugodtan dühönghet, de egyedül, a másik szobában. Fontos, hogy ne lássa azt, hogy sikerült kihoznia a sodrából a szülőt – maradjon az ő problémája, hogy így viselkedik. Így, ha a gyereknek „nem éri meg" jeleneteket rendezni, ezek a megnyilvánulások rövidesen ritkulnak, majd általában meg is szűnnek.

Ne ítéljetek!

„Ne ítéljetek, hogy el ne ítéljenek titeket. Mert amilyen ítélettel ti ítélkeztek, olyannal fognak megítélni titeket is, és amilyen mértékkel mértek, olyan mértékkel mérnek majd nektek is. Miért látod meg a szálkát testvéred szemében, a saját szemedben meg nem veszed észre a gerendát? Vagy hogyan mondhatod a testvérednek: engedd, hogy kivegyem a szemedből a szálkát, amikor íme, a gerenda ott van a te szemedben? Képmutató! Vesd ki előbb a magad szeméből a gerendát, csak aztán fogj hozzá, hogy kivedd a szálkát testvéred szeméből." (Mt 7,1-5)

Még keresztények között is igen gyakori bűn az ítélkezés, mások megszólása. Szinte mindegyikünk elköveti, ki többször, ki ritkábban. Valahogy nem is tekintjük igazán komoly bűnnek. Pedig Jézus több alkalommal is élesen figyelmeztet az ítélkezés ellen. Legbővebben a fenti idézetben beszél erről, de gyönyörű bemutatása a jézusi ítéletalkotásnak, illetve ítélet-mentességnek a házasságtörő asszony története is. Ha figyelmesen elolvassuk, ugyanolyan megszégyenülve állunk Isten előtt, ahogyan az asszonyt megkövezni akarók távoztak.

Vajon milyen erkölcsi magasságból ítéljük el a másik embert? Honnan tudjuk, milyen indítékkal cselekedett, mik a személyes adottságai, milyen családi háttérből jött? (A lélektan kutatói szerint a gyermekkor meghatározó.) Milyen alapon kritizáljuk mások viselkedését, anélkül, hogy tudnánk, mennyire igyekszik az illető egy-egy rossz tulajdonságát kijavítani? Jézus azt mondta: *„Ti test szerint ítéltek, én viszont nem ítélek meg senkit."* (Jn 8,15) A „test szerinti ítélet" az, amikor nagyon felszínes tudásunk alapján könyörtelenül mérlegre tesszük a másik embert.

Mennyi család légkörét, hány rokoni és baráti kapcsolatot mérgezett már meg, hogy a családtagok, ismerősök rosszat mondtak egymásról! Pedig valójában megint csak saját nagyságunk bemutatása áll a háttérben. Elég egyszerű a képlet: ha valakit rossz színben tüntetek fel, az egyben azt is jelenti, hogy én ezt jobban csinálom, nagyobb vagyok nála. Azzal, hogy őt lealacsonyítom a kritikámmal, egyben felemelem magamat. **Minél többet szid valaki másokat vagy a körülményeket, annál valószínűbb, hogy a saját önbecsülésével, önbizalmával van gond:** szüksége van mások kicsiségéhez hasonlítania magát ahhoz, hogy saját maga jó színben tűnjön fel, akár maga előtt is.

Mások szapulása egyben védekezés is: nehogy szembe kelljen nézni önmagunkkal. A kritizálással zavarunkat leplezzük, melyet saját tökéletlenségünk miatt érzünk.

Mivel senkinek nem látunk a lelkébe, hiányos tudásunk alapján senkihez sem hasonlíthatjuk magunkat – kizárólag Istenhez. Ő az egyedüli mérce. Ha pedig Vele mérem össze magam, rögtön kiderül, milyen határtalanul kicsi vagyok, és milyen határtalanul nagy a bűnöm az ő jóságához képest. Ha eljutok a tiszta bűnbánatra, meglátom, mekkora áldozatot hozott értem Krisztus a kereszten, bűneim ellenére. **Önbizalmamat innentől kezdve az adja, hogy Jézus érdemesnek tartott engem arra, hogy életét adja értem, és szeret engem.** Nem lesz szükségem arra, hogy úgy bizonyítsam be értékességemet, hogy mások értéktelenségét hangsúlyozom. Gyengeségünk őszinte felvállalásával és a másik gyengeségeinek elfogadásával fejlődésnek indulnak emberi kapcsolataink, és közelebb kerülhetünk egymáshoz.

Hát nem ez az, amire vágyunk?

Márta

Hét jó tanács a házasság boldogabbá tételére

1. Apró figyelmességek – az nekünk is jólesik.
Amit szeretnél, hogy neked tegyenek az emberek...

2. Ne zsörtölődj, ne veszekedj! Ez csak mérgezi kapcsolatotokat.
Aki haragot tart... (Mt 5,21-24)

3. Ne bíráld házastársadat mások előtt! Ez csak megszégyenítés.
Ne ítéljetek, hogy meg ne ítéljenek! Mit nézed a szálkát... (Mt 7,3-5)

4. Ne fölényeskedj, ne alázd meg, akit szeretsz!
Aki első akar lenni... (Mt 20,25-27); Jézus példája: lábmosás (Jn 17,7)

5. Értékeld párod jó tulajdonságait! Az őszinte elismerés nekünk is jólesik.
Szeressük annyira, mint magunkat, sőt... Főparancs (Mt 22, 36-39)

6. A tapintatosság és gyengédség a házaséletben is fontos. *Szeretethimnusz 1Kor 13*
Nem keresi a magáét... Neki mire van igénye?

7. Gyerekeid felé is legyen simogató szavad, ha fáradt vagy is. Ne csak korhold őket!
Jézus magához hívta a gyerekeket és mondta: „Ilyeneké a mennyek országa."

Giotto – III.

Giottót Assisiből Rómába hívták, hogy az 1300-ra meghirdetett Szentévre néhány fontos művészi feladatot teljesítsen. Ezek közé tartozott a vatikáni Szent Péter-bazilika előcsarnokába készített Navicella – az egyház hajója – ábrázolás, amely a XVI. század elején, a templom lebontásakor megsemmisült. A lateráni pápai palota loggiájának freskódísze VIII. Bonifác pápát mutatta be, amint ünnepélyesen kihirdeti a Szentévet. Az utóbbiból fennmaradt töredék a lateráni bazilika hajójában látható.

Giotto hiteles főműve a padovai Arena-kápolna freskódísze. Több kompozíció rokon az assisi felső templom ó- és újszövetségi képeivel, amelyeknek festésében már a Szent Ferenc-sorozat előtt részt vett. A 12 éves Jézus a templomban, Jézus siratása, Feltámadása, Mennybemenetele vagy a Pünkösd jelenetei közvetlen előzményei az Arena-kápolna képeinek. Assisi és Padova tehát el nem választható láncszemek Giotto művészi fejlődésében. A padovai megbízást is Assisiben kaphatta, mivel Enrico Scrovegni feleségének nagybátyja volt az assisi freskókat készíttető Orsini bíboros.

Giotto: Utolsó ítélet. Részlet. Padova, Scrovegni-kápolna

Rinaldo Scrovegni gazdag bankár volt, Padova leggazdagabb embere, akit Dante a pokolba helyezett, mint fő uzsorást. A családi kápolnát fia, Enrico, a padovai római amphiteatrum romjaira építtette az 1300-as évek elején, engesztelésül apja bűneiért. A bűn, az isteni ítélet, a vezeklés a középkor festészetének központi témája. Ugyanis az ezredik évet követően az egyház elrendelte, hogy az utolsó ítélet legyen a prédikációk főtémája. A kápolnát 1305-ben szentelték fel. Ekkor a hajó falkép dísze valószínűleg már készen állt. Giotto szerzőségét a XIV. századi krónikák egyértelműen bizonyítják. Lehetséges, hogy a kápolna építésze is Giotto volt. A 20 méter hosszú, 9 méter széles és 13 méter magas, dongaboltozattal fedett, egyhajós kápolna hajórészében Giotto önálló teret kapott. A csillagos eget jelképező dongaboltozat középpontjában Krisztus és Mária mellképeit helyezte el szentek és próféták alakjai kíséretében. Az oldalfalakon három sávban egymás fölött Mária és Jézus élete van ábrázolva, amely ciklus Szent Anna és Joakim, Mária szüleinek történetével kezdődik. A diadalívben az Angyali üdvözlet fogadja a belépőt. A kápolna déli falán Jézus születése és gyermekkora látható, mindez az északi falon folytatódik a nyilvános működés eseményeivel. Majd a déli fal harmadik sorában az Utolsó vacsorával kezdődik Jézus szenvedéstörténete, és a szemben lévő falon a Pünkösd ábrázolásával fejeződik be. A képek alatt, festett márványfülkékben a hét erény és a hét főbűn allegorikus képei jelennek

meg. A bejárati, nyugati falat pedig beborítja az Utolsó ítélet, melynek monumentális víziója tárul a szemlélő elé. Innen, az Ítélő Krisztus felett lévő nagy, hármas osztású gótikus ablakon keresztül árad be a fény a kápolnába, ami befolyásolja az egyes képek színvilágát. A ciklus nagyszerű bizonyítéka Giotto mesteri tudásának a térábrázolás és a színkezelés terén.

Giotto festészetének sajátos vonása, hogy a spirituális, természetfeletti témákat emberi melegséggel, földközelien jeleníti meg. A Krisztus születése freskón Mária odaadó édesanya, aki túláradó gyengédséggel készül magához ölelni gyermekét. Aggódó tekintete azonban nincs összhangban a lágy, ölelő mozdulattal szeme mintha azt sugározná: tudatában van a gyermekére váró, tragikus jövőnek. Ellenben József, aki az előtérben ül, fejét a kezére hajtva, nagy nyugalmat és derűt áraszt, szeme félig csukva, mintha éppen elaludni készülne.

A Krisztus elfogatását ábrázoló jelenetben, amelyen Júdás az áruló csókkal a halálba küldi mesterét, Krisztus és az áruló tekintete önmagában elárulja, hogy mi történik. Júdás csúf arcára, alacsony homlokára, előreugró ajkára rá van írva az árulás, Krisztus szép arcán ott fénylik az igazság. Aki a képre néz, mindezt azonnal leolvashatja róla.

A halott Krisztus siratása az egész Scrovegni-kápolna egyik legmeghatóbb jelenete. A kereszttől éppen levett Krisztust körülvevő alakok, Mária, az apostolok és az angyalok mindnyájan az esemény résztvevői. Giotto mindent megtesz, hogy a történet valószerűnek hasson. Nagy figyelmet szentel a részleteknek is, érzékelteti a térbeli mélységet, ami mind az ábrázolás hitelét, mind a szuggesztivitását növeli. A drámai jelenet rendkívül kiegyensúlyozott a formák elrendezésével: a sziklás domboldal, Szent János lehajló alakja, a térdeplő asszony s a halott Jézus mellett ülő két alak. A szereplők arckifejezéséből, kéz- és fejtartásából nyomban leolvashatjuk megrendültségüket, de semmi dúltság, semmi túlzás, az alakok mozdulatai visszafogottak, gyászuk fegyelmezett. Giotto a szereplőket nem cselekvőleg mutatja be, inkább a mélyen átérzett fájdalmukat juttatja kifejezésre. Az égen lebegő angyalok mintha a fájdalomtól eszüket vesztették volna, kitárt madárszárnyakon verdesnek, a magasba ívelnek, majd lezuhannak. A drámai feszültséget a tömegek, a színek és a vonalak ritmusa is hangsúlyozza; csúcspontját Mária és Jézus arcán éri el.

A világ legnagyobb művészei közül – Leonardo, Michelangelo, Rembrandt, Goya – is csak nagyon kevesen teremtettek igazi iskolát, miként Giotto. Festészete meghatározó volt egész generációk számára, és közvetlen hatást gyakorolt korának jó néhány kiváló művészére, akik a tanítványai voltak. Mire Giotto meghalt, gyökeres változás állt be az uralkodó festésmódban, mert festészetével megnyitotta az utat a reneszánsz felé. Giotto és követői tevékenysége a XIV. században az európai művészettörténet legjelentősebb fordulópontja.

RM, Nagyszőlős

Giotto: Krisztus születése. Padova, Scrovegni-kápolna

Móra Ferenc

Dióbél királyfi

Ezekben az ínséges időkben igazság szerint örülnöm kellett volna neki, hogy olyan csupacsöpp vagyok. Hiszen kis ember kis karéj kenyérrel beéri. De én nem erre gondoltam, hanem arra, hogy a kis ecetfából is nagy ecetfa lett már, amelyik velem egyszerre született a házunk előtt, én meg még mindig nem érem föl a kilincset. Ha emiatt nagyon bűnak eresztettem a fejemet, édesanyám mindig az ölébe vett, és megcirógatta a fejemet:

– Nem tesz az semmit, lelkem gyermekem. Látod, Nevenincs királynak is Dióbél királyfi volt a legkisebb fia, mégis azé lett a királyság.

Olyan sokszor elmondta nekem szülém ezt a mesét, hogy még most is szóról szóra tudom.

Föl is jegyzem, hátha lesz olyan babszemjankó kisgyerek, aki megvigasztalódik rajta.

„Nagy volt a bánata Nekeresdországban Nevenincs királynak. Szíve facsarodott, könnye záporozott, öregbéresének ahogy panaszkodott:

– Se éjem, se napom, tenger a bánatom; ami szívem nyomja, ki nem találhatom. Okos ember volt az öregbéres, mindig a keze ügyében tartotta az eszét.

– Eljárt rajtam az idő – folytatta Nevenincs király –, de még meg is gázolt. Eltörik a kis sótartó, öreg vagyok, sírba hajló.

– Nem baj az – vigasztalta koronás gazdáját a bölcs öregbéres –, csak a lepény megmaradjon, száj majd csak akad hozzá. Három fia van felségednek, telik gazda a koronára.

– Írós vaj, itt a baj – potyogott a könnye az öreg királynak. – Három csillag közül melyik legfényesebb? Három fenyőszál közt melyik legderekabb? Három sasmadár közt melyik legsebesebb?

– Ezért ugyan egy cseppet se rontsa magát, uram királyom – biggyesztette el a száját az öregbéres –, mert ez könnyebb munka, mint a lópatkolás.

Örömében olyat vigyorgott a Nevenincs király, hogy mind a harminckét foga kilátszott volna, ha mind el nem hullajtotta volna.

– Beszélj, szolgám, ezüstbe vágatlak, aranyba öntetlek, ha okosat mondasz.

– Idáig fölséged tartott el kaláccsal, azt szolgálom most meg az okos tanáccsal. De nem ezüstjéért, de nem aranyáért: adom a tanácsot egy vörös krajcárért.

– Jaj, nagy fát mozgatsz, lelkem gyerekem – motyogott a Nevenincs király –, nincs nekem egy vörös krajcárom se.

– No, hát akkor azt is én adom – mondta kevélyen az öregbéres, s kivett a szűrujjából egy vörös krajcárt.

– Hív szolgálatommal, sok fáradságommal ezt mind én takarítottam meg. Kinek a képét látod ezen, felséges király?

– A magamét látom, mintha csak a tükörbe néznék – gyönyörködött Nevenincs király a saját képmásában. – Karika a szemem, szélfogó a fülem, a pisze orrom is enyémnek ismerem.

– No, ha tükör, tedd a falra. Három királyfi fiad van, szólítsd őket elő. Aranyos nyilakkal vegyék célba királyi képmásodat a vörös krajcáron. Tegez a vállukon, számszeríj kezükben, kérdés a szemükben: mire kell célozni?

– Cél az én ábrázatom, koronám a jutalom – hirdette ki a Nevenincs király. – Egyet tapsolok a legnagyobb fiamnak, kettőt tapsolok a középső fiamnak, hármat tapsikolok legkisebb fiamnak.

Egyet tapsolt a Nevenincs király. Előállt erre Nyakigláb királyfi, sas volt a szeme, acél a keze.

– Ha a bal füledbe beletalálok én, az enyém lesz akkor a korona és lepény.

De bizony úgy fúródott bele a krajcáron a képmás bal fülébe a nyíl, hogy Nevenincs király az igazi bal füléhez kapott oda.

– Hej, mákos béles, ez a szem az éles!

Kettőt tapsolt király őfelsége, elő is állott rá Telezsák királyfi. Borotva a szeme, villám volt a keze.

– Nyilam a jobb füledbe, koronád a fejembe.

De olyant csendült az a nyíl a képmás jobb fülében, hogy az igazi füle csengett bele a királynak.

– Malackörmös bableves, ez a kéz ám a sebes!

Hármat tapsolt a Nevenincs király, előállott erre Dióbél királyfi. Didergett szegényke, reszketett a keze, teleszaladt könnyel lenvirágszín szeme.

– Apám és királyom, életem-halálom kezedbe ajánlom, de én inkább mindjárt beszegődöm kisbéresnek, mint hogy a nyilammal a te képmásodat összelövöldözzem.

Nevenincs király a szemét törölgette, Dióbél királyfit szívére ölelte.

– Tiéd a jutalom, mert te fegyver nélkül is a szívembe találtál. Hajdúk és vitézek!

Hamar szaladjatok: legkisebb fiamnak koronát hozzatok! Vállára palástot, selyemtulipántost, a markába pedig libazsíros lángost!"

Ezen aztán szülém is nevetett meg én is, ámbár biz én az egész királyságomat odaadtam volna a lángosért.

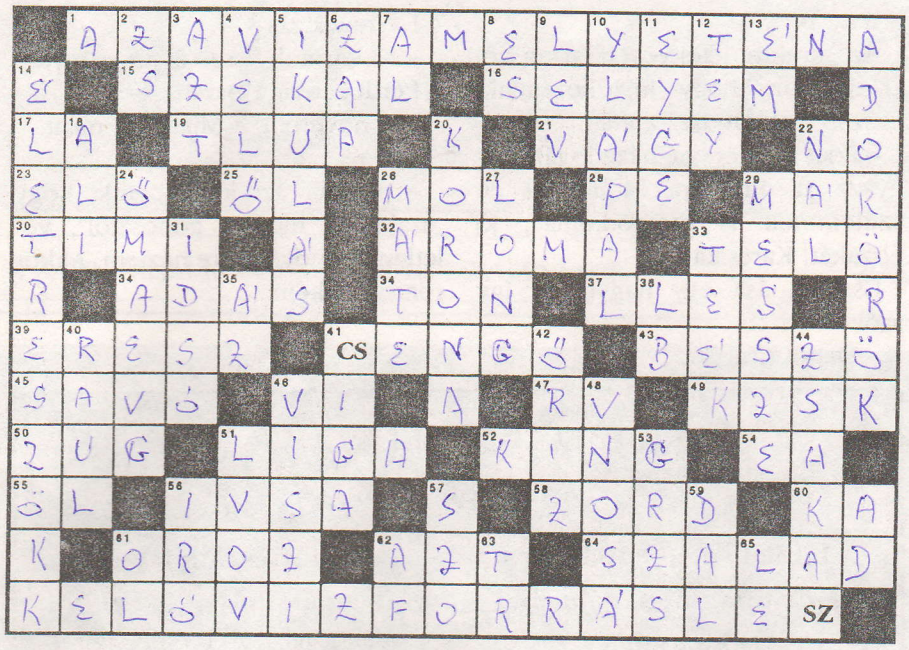

A feladványban a Szentírásból idézünk. Beküldendő a vízszintes 1. és a függőleges 14. A megfejtéseket KERESZTREJTVÉNY felirattal a szerkesztőség címére kérjük.

VÍZSZINTES:

1. Az idézet első része. Zárt betűk: A, M, N, A, D, R. 15. Bosszant, zaklat valakit. 16. Ilyen hernyót is ismerünk. 17. Lant fele. 19. Fordítva: elárusító áll mögötte. 21. Kívánság, óhaj. 22. Idegen tagadás. 23. Ilyen tag is van. 25. Fordítva: Fegyvert elsüt. 26. Fordítva: kacat. 28. Eper közepe. 29. Toktermést hozó gazdasági növény. 30. Tímea becézve. 32. Illat. 33. Fordítva: gyilkoltat. 34. Tévéműsor. 36. Hatalmas testű, ízletes húsú tengeri hal. 37. Fordítva: sellő vég nélkül. 39. Tetőnek a falhoz csatlakozó pereme. 41. Jelzőkészülék. 43. Fordítva: lánynév. 45. Aludttejből kiváló híg, savanykás folyadék. 46. Római hatos. 47. R. V. 49. Kezesek egyneműi. 50. Szűk, sötét kis szoba, odú. 51. Pártok vagy államok közti szövetség. 52. Király angolul. 54. Emma szélei. 55. Hosszmérték. 56. Visa betűi keverve. 58. Rideg, komor. 60. Karó fele. 61. Lop. 62. Mutató névmás. 64. Rohan.

FÜGGŐLEGES:

2. Kettős betű. 3. Nem ezt! 4. A csontban található. 5. Mikulás kezdet nélkül. 6. Romlott tojás. 7. Alap egykettede. 8. Kiejtett mássalhangzó. 9. ... Tolsztoj. 10. Fordítva: környezeténél alacsonyabban fekvő síkság. 11. Ne igya! 12. T. E. Y. 13. Kém kezdet nélkül. 14. Az idézet befejező része. Zárt betűk: É, R, K, K, E, Z, R. 18. Ezt a babát a negyven rablójáról ismerni fel. 20. Királyi ékszer. 22. -nél párja. 24. Magevő betűi keverve. 26. Egyik evangélista ékezet nélkül. 27. Hosszú angolul. 29. A távolban. 31. Fordítva: régi. 33. Tevék szélei. 35. ... -fáz. 38. Liba egyneműi. 40. Idegen férfinév. 41. Lassú állat. 42. Véd. 44. Fordítva: a rajnál nagyobb, a századnál kisebb egység. 46. Magával hordja. 48. Vonás betűi keverve. 51. Lemberg oroszul. 53. Garázs egyneműi. 56. Fordítva: ungvári járásból való. 57. Szolmizációs hang. 59. Ének. 62. Fordítva: lombos növény. 63. Trió egykettede! 65. Alulra.

A keresztrejtvény helyes megfejtői (ami a májusiból kimaradt):

Simon Anna (Munkács)
Molnár Csaba (Ungvár)
Pénzelik István (Munkács)
Demjén Tamás (Rát)
Oltvai Károly (Ungvár)
Tóth Gergely (Koncháza)

III. Kárpátaljai Egyházmegyei Hittanverseny

Előző számainkban beszámoltunk a III. Kárpátaljai Hittanverseny első két fordulójának eredményeiről. Annyiban ismételném meg az előbbieket, hogy a fiatalabb korosztályban (5-9. osztályosok) 10 csapat jutott be a döntőbe, sajnos csak kilenc érkezett meg; az idősebb korosztályban (10-11. osztályosok és ifjúsági hittanosok) közül pedig 5 csapat.

A döntők megrendezésére június 13. és 15. között került sor Munkácson. A fiatalabb korosztály csapatai csütörtök délután érkeztek meg, és az ő számukra már aznap el is kezdődött a verseny. A megmérettetésük három fordulóból állott. Az első két forduló csütörtökön, a harmadik pedig péntek délelőtt zajlott le. A fordulók között akadt idő kikapcsolódásra is, voltak közös játékok, az este folyamán pedig videofelvételek nézésére is sor került. Egy, Dávid király életéről szóló filmet néztünk meg közösen. Nagy küzdelmek után született meg a várva várt eredmény. A kilenc csapat közül a három legjobb név szerint: a szürtei „Veronika" csapat lett az első, a ráti „Izraeliták" lettek a másodikok, a „Csapi angyalok" pedig a harmadikok. Ez a három csapat oklevélben, könyvjutalomban részesült, azon kívül részt vehetnek egy nyári jutalomtáborban Dolhán.

A nagyok péntek délután érkeztek meg. Ők, sajnos, már kevesebben voltak, mint a fiatalabbak, mivel a döntőbe bejutott öt csapat közül csak három jött el. A verseny hasonlóképpen zajlott le, mint a fiatalabbaknál. Nehéz küzdelmek, megmérettetések után végül is sikerült felállítani közöttük a sorrendet. A beregszászi „Apostolok" lettek az elsők, a koncházai „Szőlővesszők" a másodikak, a sislóci „Testvérek" pedig a harmadikak.

Mindezeken kívül, a szokáshoz híven, a döntőre érkezettek közül mindkét korosztályból kiválasztottunk egy-egy személyt – a viselkedését, a versenyhez, illetve a hittanhoz való hozzáállását, és persze a tudását tekintve mércének – akik elnyerték a „Kárpátalja Legjobb Hittanosa 2002-ben" címet.

Hát ennyi volt idén a hittanverseny. Meglátásom szerint eredményes és gyümölcsöző volt. A résztvevőknek mindenképp, bár szerintem a hitoktatóknak és a szervezőknek éppúgy.

Ja, és még valamit! Jövőre ismét szeretnénk megrendezni a versenyt, remélem, még több csapat nevez be, és még izgalmasabb lesz a küzdelem. Erre csak bátorítani tudlak benneteket. Addig is kívánok táborozási élményekben gazdag nyarat, majd jó tanulást.

Neo

VICCEK

SARKON FORDÍTVA

A misszionárius a pokolról beszél az eszkimóknak:

– Borzasztó hideg van ott és rettenetes fagy – mondja.

Szerzetestársa félrehívja, és szemrehányást tesz neki, hogy a valóságot így elferdíti.

– De kérlek – szól az előbbi –, ha azt mondanám, hogy a pokolban meleg van, mindannyian el akarnának kárhozni.

KI MENNYIRE BARÁT

Hittanóra a ferenceseknél:

– No, Pali, kik a felebarátaid?

– Hát... az osztálytársaim.

– Nem csak ők! Én például ki vagyok neked? Nem a felebarátod?

– Nem, mert az atya nem felebarát, hanem egész barát.

AZ ÍRÓ

– Mondd, fiam! Miből élsz te voltaképp? – Kérdi egy férfitól a gyóntatóatyja.

– Hát abból, amit írogatok.

– És mit írsz?

– Pénzt kérő leveleket az apámnak.

IKERIMA

Az ikrekre lefekvés előtt rászól édesanyjuk, hogy imádkozzanak. Karcsika elmondja az imát:

– Édes jó Istenem, nézz le rám, vigyázz az álmomra és adj az én szüleimnek is nyugodalmas, jó éjszakát. Karcsika.

Csabika ásít egy nagyot és így szól:

– Dettó. Csabika.

ENYHE CÉLZÁS

– Ki karmolt össze ilyen csúnyán? – kérdi Sanyit a barátja.

– A nővérem, a Miatyánk miatt.

– ?

– Amikor azt imádkoztuk, hogy „szabadíts meg a gonosztól", véletlenül a nővéremre néztem. Akkor rontott nekem.

BIBLIAI VETÉLKEDŐ

MEGFEJTÉSEK

A bibliai vetélkedő helyes megfejtői (ami a májusiból kimaradt)

Boda Attila (Beregszász)
Molnár Erika (Fancsika)
Sándor Renáta (Fancsika)
Mágocsi Ilona (Fancsika)
Demkó Éva (Bene)
Simon Anna (Munkács)
Simon György (Munkács)
Ferenc Beáta (Rát)
Demjén Tamás (Rát)
Tóth Gergely (Koncháza)
Szanyi Arnold (Koncháza)
Szanyi Klaudia (Koncháza)
Reho Tibor (Koncháza)
Ferenczi Árpád (Kőrösmező)

Az előző szám feladványainak helyes megfejtői

Bodák Hajnalka (Técső)
Kvascsuk István (Huszt)
Hafiják Pál (Kőrösmező)
Glusán Krisztina (Nagymuzsaly)
Ferenc Beáta (Rát)
Pénzelik István (Munkács)
Demkó Éva (Bene)
Butella Éva (Beregszász)
Kriczky Katalin (Beregszász)
Molnár Erika (Fancsika)
Mágocsi Ilona (Fancsika)
Boda Attila (Beregszász)
Necze Melinda (Téglás)
Pálfi Erika (Téglás)
Demjén Tamás (Rát)

Bibliai vetélkedő

Kedves fiatalok!

Folytatjuk bibliai vetélkedőnket. Ismételten szeretnénk buzdítani mindenkit, hogy kapcsolódjon be a játékba, mert a nyertesek között értékes könyveket sorsolunk majd ki. Hajrá!

Jób

1. Milyen ember volt Jób?

a./ feddhetetlen, igaz, istenfélő, bűn-gyűlölő

b./ gonosz, durva, istentelen, káromkodó

c./ engedetlen

2. Mi történt Jób gyermekeivel?

a./ A filiszteusok elrabolták őket.

b./ Apjuk házát elhagyták, Egyiptomba költöztek.

c./ Rájuk szakadt a ház, s bennpusztultak.

3. Mit mondott Jób feleségének, amikor az arra biztatta, hogy átkozza meg az Istent és haljon meg?

a./ „Ha a jót elfogadtuk Istentől, a rosszat is el kell fogadni."

b./ „Lehet, hogy igazad van, gondolkozom rajta."

c./ „Ne szólj hozzám, asszony, nagy fájdalmaim vannak!"

4. Hogyan mutatták meg együttérzésüket Jób barátai?

a./ Eljöttek Jóbhoz és három napig böjtöltek.

b./ Hét nap és hét éjjel Jób mellett ültek szótlanul.

c./ Három kecskefiat feláldoztak együtt.

A megfejtéseket 2002. július 20-ig küldjétek be a szerkesztőség címére!

Jó szórakozást!